

Brassói Lapok

XL. évfolyam
246 szám.

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

Szombat

1934. évi október 27

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lei. Brassóban 70 lei. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lei. — Posta kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lei. — Külföldre: negyedévre 300 lei, félévre 600 lei, egész évre 1200 lei. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lei, páros (bal) szövegoldalón 6 lei, páratlan (jobb) szövegoldalón 8 lei négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Mihalache Rómában

Irta: Hegedüs Nándor

Azt lehetne hinni, hogy a korporatív állam utánszásának kérdése lekerült a napirendről, mert hiszen az európai államok átalakulása sehol sem követte az utóbbi években az olasz példát. A diktatúrák mindenütt a maguk sajátos körülményeikhez igazodtak és megelégedtek politikai átforgalódással. A jugoszláv diktatúra mitsem változtatott a délszláv állam gazdasági berendezkedésén és a hitlerizmus sem hajlott a korporatív szellem felé, hanem porosz hajlammal inkább bürokratizálta a gazdasági életet. Holmi gazdasági tanácsfeléket csináltak, de lényegében a központosított állami dirigálással akarják a gazdasági életet és a politikai rendszer fennmaradásának szolgálatába állítani. Ausztriában a híres „rendi rend” csak elmélet és tervezgetés maradt, a gyakorlatban itt a meztelen parancsuralom gazdasági átsterelés nélkül. Egyébként az olasz korporáció is főleg politikai eszköz, mert egyre több bizonyíték mutatja, hogy a korporáció a kapitalista termelés minden előnyével és hátrányával él és Mussolini deklarációs elméletei nem javítanak semmit a gazdasági rendszeren.

Mégis csodák csodája itt Romániában az olasz minta mindig kap egy-egy újabb injekciót. Mihalache is most megy Itáliába, amikor már senki más nem szalad ebbe az iskolába. Hogy éppen egy parasztimádó politikus, aki egyetlen jelszavaként a parasztizmust (ha szabad a tzarizmus kifejezést így lefordítani) hirdeti, megy Olaszországba tanulni, ahol tudvalevőleg a mezőgazdasági rétegnek van a legirratalmasabb életmódja, az talány. De elvégre Mihalache tudja, hogy a fasizmus éppen az agrárvilág számára jelentett a legnagyobb csalódást és mivel ő valami gazdasági irányú átalakulásról álmodozik, hát ott keresi ezt, ahol külsőleg az ország gazdasági szerveződésében is más formát öltött, ha lényegében ugyanaz maradt. De annál megütközésre jogosítottabb az, hogy Manolescu Mihály volt miniszter még ma is folytatja az agitációt a korporatív rendszer mellett, holott ő alaposabban ismeri az olasz viszonyokat és így tudnia kell, hogy a fasizmus sehol nem való olyan kevéssé, mint éppen Romániában, ahol a korporatív élet igazán csak fikció és a gazdasági tagozódás még olyan primitív, hogy erre az alapra új országot építeni nem lehet.

De bennünket ebben a percben nem ez a szempont érdekel. Hanem érdekel az, hogy Manolescu kétségbeesett érvelésében, amelyben a fasizma kalandot be akarja adni a román közvéleménynek, olyan eszközökhöz folyamodik, amelyek a kisebbségeket közelről érintik.

A Lumea Noua című folyóirat, amelyben Manolescu a nemzeti korporációs elméletet propagálja, legutóbbi számában ismét megálmodoz bennünket egy Manolescu-cikkkel, amely az alkotmány revíziójának szükségességét fejtegeti. Abból indul ki, hogy Romániában mindig gazdasági indítékok vezettek az alkotmányreformhoz. A mai alkotmány sem ad, szerinte, módot arra, hogy nagy szociális reformokat vigyenek keresztül, mert ezeket csak a gazdasági társulás és a szindikalizálás útján lehet megvalósítani. Mi ugyan nem látjuk sehol sem azokat a gazdasági eszméket, amiket Romániában meg akarnának valósítani, de ezeknek a mai parlamenti berendezkedés útját állán. Az adósságelengedésnek éppen elég alkotmányjogi akadály volt, de azért mégis olyan radikálisan keresztülvitték, mint sehol. Manolescu arra hivatkozik, hogy az 1923-as alkotmány okvetlenül szükséges volt az általa kisajátításához. Aki végig tekint rájta, hogy miként történt ez a nacionalizálás, az igazán nem sokat lelkesedhetik azért, hogy még egy ilyen nacionalizálás rázkódtassa meg az ország valamelyik iparát, amely ma talán még boldogul. Manolescu érzi is, hogy ez gyenge érvelés és ezért előszedi a bunkó vastagabb végét, irván a következőket: „A mi gazdasági problémánkat azonban etnikai jellegű is övezi. A románok mindenütt alsóbbrendű helyzetben vannak sőt üldözik is őket a

Az új behozatali rendszer „előnyeit” fejtegeti a régi rezsimm hátrányaival szemben

Manolescu-Strunga kihallgatásra megy az uralkodóhoz

Tanulmány készült a román-szovjet gazdasági kapcsolatok felvételéről

Bukarest, október 26.

Az új kiviteli és behozatali rendszer, mellyel lapunk hasábjain alkalmunk volt több ízben foglalkozni, nagy elégedetlenséget szült az érdekelte gazdasági körökben. Maga a sajtó sem fogadta kedvezően Manolescu Strunga miniszter tervezetét s a lapok, a kormánypárti orgánukon kivételével, csaknem egyöntetűen arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az új rendszer semmivel sem előnyösebb a réginnél, sőt a tervezet egyes intézkedései nagyon alkalmasak arra, hogy bizonyos termelési ágakat azoktól az üzleti lehetőségektől is megfosztják, melyek a múltban rendelkezésükre állottak.

Manolescu Strunga miniszter ma nyilatkozatot adott, melyben azt igyekszik kimutatni, hogy az új rendszer mennyivel előnyösebb a réginnél. A kereskedelmi miniszter csodálkozását fejezi ki azon, hogy a sajtó nem hajlandó elismerni az új tervezet fölényét az előző rezsimmel szemben, holott köz tudomásu tény, hogy

eddig csak a behozatal kérdését próbálták szabályozni a kontingentálásra vonatkozó rendelkezések után.

Az eredmény katasztrófális volt, — állapítja meg a miniszter. Az utolsó két évben Románia behozatala állandóan emelkedett. A kontingentálással párhuzamosan bevezetett

kompenzációs fizetek csak egyes érdekeltségek céljait szolgálták.

Az új rendszer a kivitel is megrendszabályozza, illetve kapcsolatot teremt a kivitel és behozatal között, amire már előbb is szükség lett volna.

Ezáltal számtani pontossággal képes Románia külkereskedelmének egyensúlyát biztosítani, tekintve, hogy csak a kivitel 60 százaléka felel meg a behozatal engedélyez. Erre nézve a tervezet határozott intézkedést tartalmaz: behozatal csupán egy előzetesen lebonolyított kivitel alapján eszközölhető.

A kivitelből származó devizákat a Banca Natională helyezi letétbe.

Eképpen elegendő fizetési eszközöket biztosítunk a jegybank céljaira, hogy a behozatalhoz szükséges devizamennyiség minden alkalommal rendelkezésre álljon és biztosít

sa a fizetések zavartalan teljesítését. Eddig ugyanis az történt, hogy a szükséges devizák hiányában a behozatal a „fekete bór-zék” útján látta el magát a kellő fizetési eszközökkel.

Megszűnik az a helyzet is, hogy külföldi hitelbe lehessen importálni. A mai viszonyok nem engedik meg, hogy ezen a téren a hitel-üzletek eddigi rendszere tovább is érvényben maradjon. Elégedjünk meg a mai nyomorúságos idők lehetőségeivel — mondja a miniszter — és csak addig nyújtózkodjunk, amíg a takarék ér.

Végül Manolescu Strunga hangoztatta, hogy minden meglepetést kizártnak tart s véleménye szerint ez az új rendszer alkalmas arra, hogy Románia gazdasági biztonságát a világpiac jelenlegi helyzetében megteremtse.

Orvosolják a petróleum-exportörök sérelmeit

A fenti nyilatkozathoz érdekesen kapcsolódik az az újabb értesülésünk, amely szerint Manolescu Strunga, aki szerdán már a legkerekében elutasította az új kiviteli és behozatali rendszer ellen panaszkozó petróleum-exportöröket, mára megváltoztatta álláspontját és tudomásukra hozta, hogy hajlandó tárgyalni velük. Az érdekelte körökben valószínű-

nek tartják, hogy a petróleum-exportörök utólagosan behozatali igazolványokat fognak kapni, melyeket majd máskategóriájú exportörök útján fognak értékesíteni.

Csütörtökön délután a kereskedelmi miniszter kihallgatáson jelenik meg az uralkodónál, hogy előterjessze az új kiviteli és behozatali

magasabb gazdasági hatáskörben. A gazdasági válság egészen a kétségbeesésig fokozza az etnikai elégtelenséget és fenyegeti a társadalmi rendet. A román állam, ha az igazságon akar felépülni, nem engedheti meg egyetlen népkisebbség üldözését sem, de még kevésbé engedheti meg a románok üldözését. Nemzeti igazságtevésre van tehát szükség a gazdasági élet minden ágában, a románok és a kisebbség arányosának megfelelőleg. Ezt az egyensúlyozási művet és bölcs előrelátást sem lehet a mai alkotmány keretében megteremteni, amely nem engedi meg, hogy a gazdasági élet minden ágában egy olyan keretet és jogi intézményt állítsunk fel, amely ezt az egyensúlyt megvalósítsa. Csak egy új alkotmányból születendő korporációk hozhatják létre a szociális és gazdasági egyensúlyt karöltve a faj egyensúlyát is, amely oly parancsolóan nélkülözhetetlenek nálunk.

Semmi okunk nincs arra, hogy bármi tekintetben rajongjunk a mai politikai pártokért, amelyek éppen eléggé igyekeztek minden időben szolgálni annak az etnikai egyensúlynak a célkitűzéseit, amit Manolescu óhajtott. De ha ezek a pártok nem mertek mégsem olyan messzire menni, hogy nyitlan vegyék programjukba és a hatalmon nyitlan vallják a világ előtt a nemzeti feudálizmus megteremtését, akkor csakugyan csak rosszabb indulatok feltörekvéséért jelzi a korporációs idea, amelyime, abból a tézistől indul ki, hogy a románok üldözöttek az országban, mégpedig természetesen a kisebbségek üldözik őket. Mivel pedig a korporációs állam egyben diktatúra állam is, ennél fogva könnyen elképzelhető, hogy milyen módon csap le majd rájuk ez az egyensúlyozás, ha sem parlament, sem sajtó, sem önkormányzat, sem bármely demokratikus megmozdulás nem emelhet ellene még annyira

sem szót, mint ma. A korporációs rendszer sötét árnyéka elébünk vetődik. Mert hiszen világos, hogy Manolescu fasizta diktatúrája, amely nem lenne egyéb, mint a mai kóros kapitalista rendszer megkövesítése, a termelési szóra kimélyítése és a korrupció, vaamint a parazita ipar vámvédelmes harcoslásának korlátlan nekrobanása, újabb nacionalista térfoglalás abban az értelemben, hogy nacionalizálnak az igazgatási taniémeiket és a szindikátusok révén óriási befolyásu pozíciókat teremtenének, de semmi szociális lendület, semmi kereseti lehetőség-javulás, semmi szociális jóléti újjáteremtés nem keletkeznék, ennél fogva nemhogy enyhítené, hanem növelné a társadalmi elégtelenséget. Mindezt majd az etnikai egyensúly forszírozásával próbálna lecsapolni. A kisebbségek az ellenállás minden törvényes eszközeitől megfosztva, néma áldozatok módjára szemlélhetnék és szenvedhetnék „az üldözött románság” felszabadítását, amit Manolescu ígér. A „decent standard of life”, vagyis az emberi életfeltételek minimumának biztosítása, mit a fasizták a mai társadalom feladatának tekintenek a szabad verseny elvével szemben, sem a románoknak, sem a kisebbségeknek nem köszöntené be, de a kisebbségeknek a legkevésbé.

Mindenesetre tragikus kilátás, hogy az ország gazdasági és politikai átalakulása mellett valaki az üldözött románság felszabadításának jelszavával agitáljon olyképpen, hogy a kisebbségi iga alól való felszabadítást érti általa. És még szomorúbbá teszi ezt a tragikus jeletet az, hogy a román politikusok olyan államba mennek tanulmányozni egy államátalakulás rendszerét, amelyben nincsenek kisebbségek, vagy ha vannak, akkor csak kény számmal vannak és ezeket is az első rohamra elnémitották. Mihalache nem embereket

tanulmányoz és Manolescu sem emberek sorsának javulásával kérkedhetik, amikor a fasizta berendezkedés akarja majmolni, hanem bálványimádás mímelmek, Mussolini udvarlásával és nagy baj, amint azt Berde Mária olyan szépen írja egy tanulmányában, hogy ma nem is ember, hanem bálvány kell mindenkinnek. Nekünk, kisebbségeknek, akik számára új drámai fordulatot szeretnénk zaklatott és megbált életünkben előkészíteni, nem kellene bálványok sem másutt, de legkevésbé idehaza, mert ezekben a bálványokban, akiket utánozni akarnak, nem hiszünk, de még kevésbé hiszünk az utánzatokban. Nem a fasizta fegyelem és a korporatív kizsákmányolás kell Romániába, hanem az erkölcs és a szabadság atmoszférájának esérének új szárnyalása, a népek között való béke biztosítása és a gazdasági és kulturális fejlődásának útjára eresztése, az elnyomottak és letaszítottak, a lekiismeretlekedés eldobottak felemelése, a politikai hazugságok elsepése és a román nép ama csalóknak és vétkes, szédelő félrevezetésének megszüntetése, hogy gazdasági küzdelmeinek és vergődéseinek okozói mi: kisebbségek vagyunk, akiknek a hátrára ülve, táltos paripa viharzásával nyargalhatnak a boldogság édené felé. A pogány bálványimádás feltámasztása, mint politikai ígértet nem egyéb, lelkiismeretlen kisérletné ahhoz, hogy olyan urak szerezzék meg a hatalmat maguknak, akik gyébként erre az oromra nem jutnának. Reméljük, hogy Mihalache Rómában a bálvány mellett talán észreveszi az emberi és az újjáépített Colosseumban nem a római nagyságnak, hanem az új életre törő emberiség eltiprásának történelmi szimbólumát fogja meglátni. Mihalache számára nem ez az ut ahhoz, hogy Románia sorsának vala mikor igazi intézője lehessen.

Tessék kívágni és eltenni!

13. sz. SZELVÉNY a B. L. októberi regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 db októberi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 októberi havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszállítathatók **Bukarestben**: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sft. Mina 9), vagy a főbizománys-nál („Cosmopolis”, Calea Grivitei 10) **Brassóban**: a B. L. kiadóhivatalában mindenütt **máshol**: a helyi bizománys-nál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteni, a 4 lej befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan uton kapják meg, mint az újságot.

rendszer tervezetét. Amennyiben azt az ural-kodó jóváhagyán, úgy az új rezsim már november 15-én életbelép. Manolescu Strunga este Slavescu pénzügyminiszterrel együtt a gyár-
iparosok küldöttségével fog tárgyalni.

JAVASLAT A ROMÁN-SZOVJET KERESKEDELMI KAPCSOLATOK KIÉPÍTÉSÉRŐL

Hirt adtunk annakidején arról, hogy az ipari és kereskedelmi minisztériumban bizottság létesült a román-szovjet gazdasági kérdések tanulmányozására. Ertesztésünk szerint a bizottság a két ország közötti gazdasági kapcsolatok kiépítéséről hatalmas tervezetet készített, melyet ma nyújtott át az ipari és kereskedelmi miniszternek. Ebben javasolja a tranzit-kereskedelem megszervezését, mert Románia részére csak ezen az uton biztosítható tekintélyesebb jövedelmek, tekintve, hogy Románia csak kevés olyan cikkel rendelkezik, amit Oroszországba exportálhatna. Részletesen foglalkozik a tervezet a Dnyeszteren való hajózás ügyével is, s román kikötővárosnak Burgas városát ajánlja.

Felmentette a hadbíróság a katonaszabadítással vádolt főhadnagyot és örvezetőt

Kolozsvár, október 26.

Érdekes katonaszabadítási pörben hozott ítéletet csütörtökön este negyed hét órakor a kolozsvári hadbíróság. A vádlottak padján egy örvezető, **Léb Miksa** és egy főhadnagy, **Anton Teodor** ült. A vádirat szerint 1928-ban, amikor még mind a két vádlott tényleges katonai szolgálatot teljesített, Léb Miksa örvezető a 11-es huszárok közül 17 embert, összesen 200 ezer lej erejéig akart megzsarolni azzal, hogy aztán kimentí őket a katonaságtól. Léb Miksa a főhadnagy tudtával és beleegyezésével alkudozott s bár tényleges bizonyítékok nincsenek, közvetve az is igazoltnak vehető, hogy akadtak a horogra olyanok, akik a kért pénzt meg is fizették.

A hadbíróság több tanút hallgatott ki, ezek a tanúk azonban egyáltalában nem igazolták a vádirat állításait. Valamennyien azt vallották, hogy a vádlottak közülük nem kaptak és nem is kértek pénzt sem katonaszabadítási, sem másféle cím alatt. Végül is a bíróság bizonyítékok hiányában felmentette mind a két vádlottat, noha Maniu ügyész Léb Miksára 3 hónaptól 2 évre terjedhető börtönbüntetést kért. A főhadnaggal szemben ő is elejtette a vádat.

Újra emeli Csehország a hadügyi kiadásokat

Prága, október 26.

A csehszlovák képviselőház pénteken kezdi meg az új állami költségvetési javaslat vitáját. A költségvetés kiadási összege 7983, bevételi összege pedig 7985 millió csehszlovák korona. A tavalyihoz képest mindkét oldalon 350 millió korona az emelkedés, amelyben a legmagasabb tétele a hadügyi tárca többletkiadása képezi 53 millió koronával.

A Skoda-bizottság főelőadója elkészítette jelentését

„Hosszu ut van a vizsgálóbizottság jelentésétől a bűnösök vád alá helyezéséig”
Mit határozott a kolozsvári nemzeti-parasztpárti értekezlet?

Bukarest, október 26.

Megbízható helyről szerzett értesülésünk szerint Bentoiu Aurelian képviselő csütörtökön este közölte Dimitriuvval, a Skoda bizottság elnökével, hogy elkészítette jelentését.

Dimitriu pénteken hosszabb megbeszélést folytat a bizottság főelőadjával. — Közös megállapítják a szombatra összehívott bizottsági ülés programját és mindazokat az intézkedéseket, amiket a vizsgálóbizottság munkájának sikeres befejezése érdekében jónak látnak fogantatosítani.

Az ülés — amint ámr megírtuk — nem lesz nyilvános. Bentoiu főelőadó felolvassa jelentését, amihez az összes bizottsági tagok hosszásolnak. Dönteni fognak arról is, hogy nyilvánosságra hoz-

zák-e a jelentés szövegét, vagy csak akkor adják ki a lapok részére, amikor a parlament elé terjesztik.

Politikai körökben érthető izgalommal várják a vizsgálóbizottság szombati ülését. Egyes ellenzéki lapok ismét nagy támadásokat közölnek a nemzeti-parasztpárt ellen és ennek a pártnak a számlájára akarják írni a Monitorul Oficialnál megállapított szabálytalanságokat is.

EGY JOGÁSZ VÉLEMÉNYE A SKODA-ÜGYRŐL

Az Adeverul figyelemreméltó nyilatkozatot közöl Lascari Antoniu neves fővárosi jogásztól. Antoniu idézi az alkotmány több szakaszát és megállapítja, hogy

hosszu ut van a parlamenti vizsgálóbizottság jelentésétől a bűnösök vád alá helyezéséig.

Az alkotmány értelmében a parlamentnek csak kezdeményezési joga lehet, mindössze azt teheti, hogy a Semmitószék tudomására hozza a vizsgálat tapasztalatait. A parlament nem minősítheti az állítólagos bűnösök ténykedését, csupán informatív szerepet tölthet be.

Minisztereket elítélni pedig csak akkor lehet, ha kétségtelenül bebizonyosodik, hogy rosszhiszeműen jártak el, amikor hivatalbeli működésükkel az államnak károkat okoztak.

Ha a rosszhiszeműséget nem lehet rájuk bizonyítani, úgy bármilyen nagymértékű is legyen az államot ért károsodás, ítéletet nem lehet ellenük hozni.

Maniu felszólal a felirati vita során

Szerdán este a nemzeti-parasztpárt Bukarestben tartózkodó vezetői politikai vacsorára gyűltek egybe. Az összejövetelen az a hír terjedt el, hogy a felirati vita során Maniu nagy beszédet tart és abban részletesen ismertetni fogja a restauráció történetét, a Skoda ügyet és a marseillei merénylet hátterét.

Kolozsvári jelentésünk szerint Maniut az utóbbi napokban több pártíve látogatta meg. A nemzeti-parasztpárt volt elnöke még 12—13 napig ágyban marad, felgyógyulása után pedig vagy Konstancába, vagy pedig Szinajába megy hosszabb pihenésre.

AZ ELBOCSÁTOTT KISEBBSÉGI TISZTIVISELŐKRŐL IS BESZÉL A KOLOSVÁRI ÉRTEKEZLET KOMMUNIKÉJE

A nemzeti-parasztpárt erdélyi megyefőnökeinek kolozsvári értekezlete késő éjszaka ért véget. A sajtó részére kiadott kommunikében az értekezlet megállapítja, hogy a liberális párt nem okult a mult-

tapasztalatain és ma is ugyanazokkal a módszerekkel kormányoz, melyek az országot kétségbeesztő helyzetbe juttatják. Tiltakozik az erdélyi köztisztviselők támeget elbocsátása ellen. Az a körülmény, hogy helyeiket kellőkészítéssel nem bíró és a kisebbségi lakosság nyelvét nem ismerő elemekkel töltik be, komoly veszélyt jelent az állam szempontjából.

Az értekezlet felháborodottan visszautasítja a kormányparti sajtó beállítását, mintha az erdélyi és a bánági érdekek védelme regionalista törekvéseket jelentene.

Hangoztatja azt a meggyőződését, hogy egyedül a komolyan alkalmazott helyi önkormányzat rendszere alkalmas arra, hogy a lelkek igazi békéjét megteremtse.

Figyelmezteti a kormányt, hogy a módszer, melyeket a kisebbségi tisztviselők ellen alkalmaz álszent hazafiságból, hogy így álcázza azokat a törvénytelenégeket, amiket a román hivatalno-

kkal szemben követ el, nem egyeztetetők össze az állam tekintélyével. Kéri a párt központi vezetését, hogy az állásukból elbocsátott erdélyi román tisztviselők visszahelyezése érdekében tegye meg a szükséges lépéseket. Elvárja a kormánytól, hogy a hitellet felélesztési akciója során különös tekintettel legyen a multban oly nagy hivatást betöltő erdélyi román hitelintézetekre.

Tiltakozik a fegyverkezés kérdésével kapcsolatban megrendezett politikai jellegű hajszák ellen, amiket elítélendőknek tart különösen most, a jelenlegi nemzetközi viszonyok közepette. Kéri az ostromállapot megszüntetését és a rendkívüli intézkedések hatályaon kívüli helyezését. Követeli továbbá, hogy a kormány vessen véget az időszaki bizottságok rendszerének.

Végül elhatározza az értekezlet, hogy Ilora, Klossa és Krisan halálának 150 éves évfordulója alkalmából erdélyiszerte népünnepeket rendez.

A párisi Temps szerint

Berlinben határozták el a marseillei merényletet

Olaszországot is vádolja már a francia sajtó

Páris, október 26.

A francia sajtó még mindig élénken és kimerítően foglalkozik a marseillei merénylet, illetőleg a horvát összeesküvők utáni nyomozással. A lapok értesülései szerint a magyar hatóságok elfogtak egy horvát terroristát, akinek letartóztatását a jugoszláv követség kérte. Ez a letartóztatott állítólag Franck Ivo, a horvát menekültek egyik vezére. Az Excelsior Magyarországon tartózkodó munkatársának sikerült beszélgetnie Franckkal, aki kijelentette, hogy régóta él Magyarországon, de csak szellemi munkát fejt ki és semmiféle összeköttetésben nem állt a merénylet-ekkel. Beszélt az Excelsior munkatársa Premecz Edével is, aki a kaposvári fegyverházban tölti 15 évi börtönbüntetését, a melyre a pécsi törvényszék a tavasszal ítélte egy jugoszláv merénylet miatt.

A Temps közli a Havas-ügynökség berlini tudósítójának egy táviratát arról, hogy a horvát emigránsok által a német fővárosban kiadott „Nezavisna Harvatska Drzava” című lap augusztus 16-iki számában cikk jelent meg a következő mondatokkal:

„Barthou, Sándor király, Benes és Titulescu ne higgyék, hogy tetszésük szerint játszhatnak más népekkel. Erről hamarosan meg fogja győzni őket a végzet.

Ma még ismeretlen az óra, perc és

hely, ahol az usztasi-k gyilkos bombája fel fog robbanni... Ma utolsó Sándor halálfelelemben várja, hogy az usztasik csapása elérje. Mert tudvalevő, hogy a horvát nép csak Ante (Pavelics) hívását várja, hogy fegyvert ragadjon és vérről mossa le a gyalázatát.”

A Temps a cikknek ezekben a kitételeiben annak kétségtelen bizonyítékát látja, hogy a horvát összeesküvők vezetői már régóta előkészítették a marseillei merényletet. A lap úgy tudja, hogy a Pavelics vezetése alatt állott horvát emigránsok Berlinben az Emerstrasse egyik lakásában szottak összegyűlni. Pavelics és titkára: Kvaternik, csak két héttel a merénylet előtt hagyták el a német fővárost. Ezek a tények könnyen ellenőrizhetők s a német rendőrség ismeri őket. Ezekkel kapcsolatban fogantatosított is néhány őrizetbevételt. Ennek ellenére a német sajtó konokul hallgat ebben a vonatkozásban.

A párisi Populaire nagy cikkben foglalkozik Pavelics és Kvaternik tevékenységével s azt állítja, hogy „Mussolini kormánya támogatta és irányította a terroristák akcióját”, ezért tehát a marseillei merénylet miatt Olaszországot kell felelőssé tenni. A lap szerint Pavelics a fasizta vezérektől kapott pénzen szervezte meg egy mult decemberi zágrábi merényletet, mint most a mar-

seillei merényletet is.

Ezzel szemben maga a belgrádi Pravda közli azt a turini híradást, amely szerint Pavelics dr. vallomásaiban kijelentette, hogy külföldi államoktól sohasem kapott pénzbeli támogatást.

BEISMERŐ VALLOMÁST TETT KVATERNIK?

A belga rendőrség megállapította, hogy Perics Lütichben egy hitellel alapján, amelyet a Svájci Bank lausannei fiókja állított ki, 4 ezer 800 frankot vett fel egy Anik nevű egyén társaságában, aki a seraingi usztasi-szervezet vezetője tagja volt.

A Liberté azt a hírt közli, amely szerint a marseillei vizsgálóbíró szenzációs értesítést kapott az olasz hatóságoktól. Eszerint a Turinban letartóztatott Kvaternik bevallotta, hogy október 9-ikén, tehát a merénylet napján, valóban Marseille-ben volt. E jelentés alapján a francia sajtó most már azt hiszi, hogy az olasz hatóságok ki fogják adni Kvaternikot.

A marseillei merénylet alkalmával megsebesült Georges tábornok állapota nagy mértékben megjavult. Tíz nap múlva Párisba viszik és kioperálják a mellkasába fúródott golyót, amelynek erejét kitüntetései törték meg.

Károly király, hírek szerint, aláírta az új behozatali dekrétumot

Bukarest, október 26
Ma az uralkodó a kormány három tagját fogadta Színájában. Először Inculetz belügyminiszter terjesztette elő szokásos heti jelentését, majd Slavescu és Manolescu Strunga miniszterek jelentek meg audiencián. A fővárosi lapok úgy tudják, hogy a király a kihallgatás során aláírta a kereskedelmi miniszter által elkészített, az új behozatali rendszerről intézkedő királyi dekrétumot. Tatarescu miniszterelnök, aki a hadgyakorlatok alkalmával meghült, orvosi tanácsára néhány napig ágyban fog maradni.

Az idegenforgalomról is tárgyalni fog a belgrádi kisanant értekezlet

Bukarest, október 26
Belgrádban a közeli napok egyikén igen fontos tanácskozássra ülnek össze a kisanant-államok vasutügyi szakdelegátusai.
Fővárosi jelentés szerint Románia, Jugoszlávia és Csehszlovákia bankkormányzói bukaresti értekezletükön a gazdasági és pénzügyi kérdéseken kívül a három ország közötti idegenforgalom problémáját is tárgyalják.

Gyilkosság egy magyarországi községben

Budapest, október 26
Az osztrák határszéltől nem messze fekvő Pet község határában, az erdő között, az elmúlt vasárnap halva találták Hlavat Kornél mérnököt, az ottani nitrogén-gyár alkalmazottját. A mérnököt dum-dum golyó furta át, s ez a veszedelmes lövés okozta a halálát.
A nyomozás legelső adatai szerint valószínűnek látszott a véletlen szerencsétlenség, később azonban a csendőrség arra gyanakodott, hogy a nitrogén-gyár valamelyik munkása lötte le a mérnököt, három napi nyomozás után azonban szenzációs fordulat állott be a titokzatos ügyben. Váratlanul letartóztatták az üzem egy másik, Braatz nevű osztrák állampolgárságú mérnökét, akire a gyilkosság rá is bizonyult.
A letartóztatott mérnök azzal védekezik, hogy véletlenül lötte le a mérnökúrát. Nyulra lőtt és a barátját találta el. Eddig azért nem jelentkezett, mert félt attól, hogy a rendőrök gyilkossággal fogják gyanúsítani.

Három gyermek borzalmas tüzhaltala

Budapest, október 26
Soroksárról érkezett jelentés szerint csütörtökön délután kigyulladt és leégett Kendra István kertész háza s a házban odapusztult a kertész három kiskoru gyermeke is. A vizsgálat adatai szerint a szülők a közeli személtárába mentek dolgozni, s magukra hagyták a három kisgyermeket. A gyermekek valószínűleg tüzzel játszottak s úgy gyújtották fel a házat. Mire a szülők a füstöt észrevették és visszahagyták, már nem lehetett behatolni az égő épületbe, amelyben a három szerencsétlen gyermek is elpusztult.
A szülők ellen vizsgálat indult.

A BUKARESTI TŐZSDE-ZÁRLAT

Adóhón 38 és hétnyolcad—38 és fél, Stabilitási kötvény 41, Kisajátítási kötvény 42 és egytized—42 és fél, Banca Națională 5010—5070, Banca Românească 310, Creditul Minier 240—248, Mica 1265, Resica 390—395 (kupon nélkül).
Az angol font új árfolyama 503—493, a dollár 109 és egytized—99 és egytized.
A gabonaforgalmazási forgalma 6 vagon buza 78 kg. 485, 2 vagon buza 79 kg. 500, 4 és fél vagon zab 47 kg. 305, 1 vagon borsó (erdélyi) 400, 1 vagon bab, ab erdélyi állomás 300, 2 vagon bab Gyulafehérvár vidékéről 31.250, 2 vagon tengeri 240, calarasi paritásában.
A LEJ KÜLFÖLDÖN:
Budapest 342—336, Berlin 46.91—47.09, Prága 17.78—18.05, Bécs 295—299, London 497.50

Ismeretlen tettesek

Két oldalról sortüzet adtak le a Simplon-rapidra

Bukarest, október 26
Tegnap éjszaka Turnu Szeverin és Sivea állomások között ismeretlen tettesek merényletet követtek el a Temesvár—Bukarest között közlekedő Simplon rapid ellen. A százkilométeres sebességgel robogó vonatra két oldalról több lövést adtak le.

A golyók áttörték az ablakokat s különösen az étkezőkocsiban tettek nagy kárt, amely zsúfolásig volt telve utasokkal. Az egyik pincér vállán könnyebben megsebesült.
Több utast megsértettek az üvegcserepek. Turnu Szeverinben a vonatkisérő személyzet közölte az állomási rendőr-

séggel a történeteket, mely a maga részéről azonnal jelentést tett a bukaresti sziguranának. A merénylet színhelyére csendőroket vezényeltek ki, akik tüzetesen átkutatták az egész környéket, anélkül, hogy a merényletet megtalálták volna. A vizsgálat folyik.

Nyersanyag hiányában beszünteti a munkát a lugosi szövőgyár

November elsején 800 munkás kerül az utcára

Lugos, október 26.
A lugosi szövőgyár értesítette az ipari és kereskedelmi minisztériumot, hogy november elsejével beszünteti működését. A gyár vezetősége azzal indokolja elhatározását, hogy az ismert megszigorító intézkedések miatt képtelen az üzemet megfelelő külföldi nyersanyaggal ellátni. Példaképpen felelmi, hogy a nyár ele-

jén 5 vagon finom bőrúrut rendelt, melyet a szükséges engedély hiányában

még a mai napig sem tudott átvenni, holott csak a raktárban több mint félmillió lejt tesz ki

Legtragikusabb az ügyben, hogy a gyár megszűnésével mintegy 800 munkás kerül az utcára télviz idején.

Jávor, a hős színész, letagadta a verekedést a bíró előtt

Csak önvédelemből emelte rá ökleit a diszletmesterre, — hangoztatta

Budapest, október 26.
László Dezső törvényszéki egyesbíró csütörtökön folytatta a Cirkusz Csillaga című operett előadásán történt ismeretes botrány tárgyalását. Jávor Pál azzal védekezett, hogy ő nem verekedett s nem bántalmazta Winternitz diszletmestert, hanem miközben Winternitz teljes erővel nekirohant, önvédelemből csak

maga elé tartotta az öklet.

— Nem igaz! — kiáltotta közbe a diszletmester — Jávor ur igenis megvert.

A vádlott vallomása után a bíró megkezdte a tanúkihallgatásokat. A színházi és társadalmi körökben nagy port felvert, felháborító botrány ügyében csak szombatra várható ítélet.

A felsőbb katonai bíróság is jóváhagyta Weiszlovits büntetését

Egy hónapra ítélték el és legalább három hónapot kell ülnie makacssága miatt

Kolozsvár, október 26
A híres nagyváradi Weiszlovits Emil szállodást, amint annakidején jelentették, a kolozsvári hadbírósa 1 hónapi fogsárra és 50 ezer lej pénzbüntetésre ítélt, mert megtagadta a nemzeti ünnepek alatt a nemzeti zászlónak a kitűzését. Weiszlovits azóta ül, bár ügyében a felsőbb katonai bíróság csak most mondotta ki a végleges ítéletet. Ez az ítélet sem kedvező Weiszlovitsra. A felsőbb katonai bíróság jóváhagyta a kolozsvári döntést s így most már az

ítélet jogerős.

A katonai perrendtartás szerint a vizsgálati fogság ideje sohasem számít bele a büntetésbe s így az az idő, amit Weiszlovits már leült, „veszendőbe” megy, sőt az a helyzet, hogy az egy hónapot helyett nem is két hónapot, hanem legalább három hónapot kell ülnie, mert a kolozsvári hadbírósa csak akkor veszik tudomásul a jogerős ítéletet, amikor azt nekik hivatalosan is megküldik Bukarestből, ez pedig rendszeresen három-négy hetet szokott igénybe venni.

Csinszka halála

Meghalt Ady Endre volt felesége

Budapest, október 26.
Csütörtökön délután öt órakor halt meg a budai Szent János szanatóriumában Márfy Bónca Berta, Ady Endre volt felesége, aki Ady keresztnév Csinszka néven vésődött bele a köztudatba.

Csinszka napokkal ezelőtt agyhűdés érte. Az orvosok már a beteg közeli felépülésében bíztak, amikor hirtelen rosszabbodás állt be. A halál előtti napon a beteg teste teljesen megbénult. Csütörtökön szívbénulás végzett Csinszkaival, aki a jelenkori legnagyobb magyar költő életének utolsó felvonásában tűnt fel.

Csinszka sorsa még akkor kapcsolódott az Ady Endre sorsához, amikor ennek első verses könyveivel egy svájci nevelőintézetben találkozott. A költő rajongója — mint annyi más nő és leány — levelekkel kereste fel Adyt, aki ezen a levelezésen keresztül jutott el a háború zaklatott éveiben Csucsára, a Bónca-család kúriájára, azzal az eltekintő szándékkal, hogy a neki oly kedves levelek író-nőjét, Bónca Bertát feleségül v. szí.

Ady már megtörtén és nagyon betegesen feleségül is vette a fiatal leányt, aki tudatosan

vállalt minden nehézséget, amely az Adyval való házassággal járt. Ady férjéért szakított konzervatív felfogású atyjával. Amikor Ady már nem bírta a csucsai kastély alatt eldübörgő ezredek és hadiszekerek látványát, Budapestre menekültek. A beteg Ady utolsó két évét Csinszka tényleg derűsebbé tette, de a katasztrófát minden szeretete és legodaadóbb ápolása sem tudta megakadályozni. Amíg Budapest utcáin forradalmak zúgtak át, Ady Csinszka kezei között önkívületi állapotban viaskodott a halállal és 1919. januárjában meghalt. Ez a halál mély megrendülést és az elvonulásban pihenést hozott Csinszkanak, a kinek nevével csak 1925-ben találkozunk újra, amikor Márfy Ödönnek, a fiatal magyar művészgeneráció egyik legkiválóbb festőtehetségének felesége lett.

A súlyos élményektől megkínzott asszony nyugalmas életet élt második férje mellett, de Ady szellemétől elszakadni sohasem tudott. Nosztalgiaját versekben élte ki, melyeket kötetben is kiadott. A kötetben szerzőként Csinszka néven szerepelt, azon a néven, melyet Ady becéző szeretete ajándékozott neki.

Csinszka szombaton délután temetik a faragott sírba halottas házából.

Most kerülnek nyilvánosságra a spanyol forradalom borzalmait

Madrid, október 26.

A spanyol forradalom hátterének és veres elnyomásának a kérdése nemcsak a világ-sajtót, hanem a spanyol közvéleményt is annyira foglalkoztatja, hogy a Lerroux-kormány szükségesnek látta vizsgálat bevezetését. A miniszterelnök háromtagú kormánybizottságot küldött ki, amelynek a hadügy-, igazságügy és közmunkaügyi miniszter a tagjai. Ez a bizottság meg is érkezett Ovideo-ba, hogy kivizsgálja az asturiai felkelés ügyét. Ebben a tartományban állítólag 2 ezer 200 halottja volt a felkelők és a kormánycsapatok közötti harcoknak.

Lerroux miniszterelnök csütörtökön nyilatkozott a forradalom kérdéséről. Kijelentette, hogy

az általános sztrájkot és a felkeléseket küldön szervezték meg, mégpedig elsősorban a madridi szovjetkövettség és a francia kommunista párt.

A kormány „Fehér könyvet” ad ki a forradalom részleteiről és ebben a könyvben bizonyítani fogja ezeket az állításokat. Kijelentette még Lerroux, hogy

Asturiában olyan pusztítás volt, amire csak a háború alatt Verdunnál volt példa. A forradalmárok például az ovideói gimnáziumot és a mellette levő két épületet nem kevesebb, mint két tonna dinamittal robbantották fel.

Ovideóban egyébként a felkelők utolsó csapatai még mindig tartják magukat. A város határában levő trubiái fegyvergyárban eltárolták magukat s kétségbeesett ellenállást fejtenek ki a kormánycsapatokkal szemben. A gyár területét a forradalmárok valóságos lövészárkokkal vették körül.

A párisi spanyol követ, Cardenas, tegnap megjelent Laval külügyminiszternél s tiltakozott egyrészt az ellen, hogy a francia hatóságok a menekült spanyol forradalmárokat befogadják, másrészt ezeknek francia területen való tevékenységi módja ellen. Szemrehányással említtette meg a Toulonban történt eseményeket is.

Ebben a városban ugyanis a menekült spanyol forradalmárokat nemcsak a lakosság, hanem a városi hatóságok is ünnepélyes módon fogadták.

A spanyol követ kérésére Laval érintkezésbe lépett Marchandea belügyminiszterrel, tegyen intézkedéseket, hogy a spanyol emigránsok ne telepedhessenek le a spanyol határ közelében, hanem attól csak távolabb, az ország belsejében.

A forradalom mérlegének felállításánál derült ki az is, hogy

Ovideóban a forradalmárok legyilkolták Staxlars belga konzult.

A gyilkosság abban a szállóban történt, ahol a konzul megszállott. Több revolvergolyóval végeztek vele.

Az El Debate jelentése szerint egyb-ként

Asturiában a felkelők 27 papot és szerzetest gyilkoltak le.

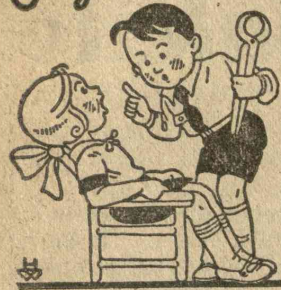
Negyven pap nyomtalanul eltűnt, valószínű, hogy ezekkel is a felkelők végeztek.

Bukarestben vallatják a Gyulafehérváron letartóztatott milliomos csavargót

Bukarest, október 26

Ma Bukarestbe szállították a Gyulafehérváron letartóztatott csavargó „milliomost”. Kihallgatása során személyére nézve minden felvilágosítást megtagadott. Azt állítja, hogy az egymillió lejt, amit nála találtak, különböző vásárlásokra akarta fordítani. Az ügyben folyik a vizsgálat.

Fogaidat csak

NIVEA-fogpasztával tisztítsd.

Nivea-fogpasztával lehet a gyermeket legjobban leszoktatni a fogtisztítástól való irtózáttól, mert csodásan kellemes az íze. Az egészséges tejfogak a tartós, jó harapás alapjai és ezért ezeknek Nivea-fogpasztával való ápolása minden gyermekre különös fontossággal bír.

Beiersdorf & Co. S.A.R., Braşov, Strada Iuliu Maniu 39

Nagy tubus ára

LEI 22.

Igy állunk...

Csíkszereda, október 26.

Mint értesülünk, Csíkszeredában újabb románnyelvű állami iskolát akarnak felállítani. Tervebe vették, hogy a régi törvényszék épületét, mely a Magánjavak tulajdona és a genfi nemzetközi határozat s az azt követő törvény értelmében vissza kell juttatni eredeti tulajdonosa birtokába, kijavítják s ott három tanterem iskolát rendeznek be.

Jelenleg kilenc tanterem állami iskolája van a városnak, de a kizárólag románnyelvű oktatásra kényszerített növendékek száma oly

nagy, hogy nem fér el az épületben. A tanterem zsúfolásig vannak s egy-egy iskolapadban négy gyermek helyett nyolcan szoronganak. Közben az impozáns római katolikus gimnáziumban berendezett kéttanterős felekezeti magyar iskola tátong az ürességtől, mert a 100-120 tanulót befogadó osztályokban nem engedélyeztek csak ötven, illetőleg 30 tanuló. Albert Sándor igazgató tanító néhány nappal ezelőtt dobott ki a két tanteremből 15 padot, mert hála a kultúrznás rendszernek, nincs aki beléjük üljön. Nem engedik.

NAGY ENDRE IRÓ URNAK A BUDAPESTI „UJSÁG” HASÁBJAIN

Erdély, október 26.

Igen tisztelt Uram!

Mi itt Erdélyben is igazán nagy élvezettel olvastuk a fenti napilap vasárnapi számaiban megjelenő: „A kabaré története” című visszaemlékezéseit. Igazán nagy élvezettel olvastuk, figyelemmel, mondhatnánk szeretettel és tessék elhinni olykor izgalommal, sőt már-már aggodva a kabaré sorsáért, az Ön célkitűzéseiért, eszméiért, eszményéért, terveit. És megkönnyebbülten sóhajtottunk fel és az öröm madara szállt szívünkre, hogy — bár a kabaré sorsáért el is bukkant, illetve elposványosodhatott — Ön nem hiába küzdött. Az Ön uralkodása alatt a kabaré polgárjogot nyert, előkelet és közkelet megnyilatkozási és szóragoztatási formává nemesedett, megmagyosodott, a szellem tüzeben legalább is rózsaszínűre izott és — last not least — lehetőséget nyújtott Önnek arra, hogy könyökig vájkáljon a jó békebeli bankokban, ami szintén nem megvetendő eredmény.

Eme utóbbi, bizonyára már akkor is meglepő tény csak azért említjük, mert némileg összefügg azzal az okkal, ami e levelünk megírására késztet. Ha Ön keresett egyeduralma alatt, hisszük, hogy adót soha jobb szívvel és kedvvel nem fizettek még mint Önnek és mi innen — és feltételezzük már onnan is — merengő nosztalgiával gondolunk azokra az időkre, amikor egy vállalkozó-író — és főleg magyar író — pezsgőben fürödhetett, nyolcszáz koronát „besszerolhatott”, autót tarthatott és ha pillanatilag megszorult, egy névjegyére ezer koronát adott bármely bank, sőt bármely főpincér is. Ne tessék azt hinni, hogy ez itt sanda és sunyi guny; meg vagyunk győződve, hogy Ön a kabarét, a magyar kabarét, nemcsak a pénzért csinálta meg és ha Ön nem elgondolása vagyonszáma — jobban mondva: pénzessége — is tette, ez csak örvendetes alkalom volt Önnek arra, hogy tisztességesen megfizethesse a magyar írókat és művészeket. A magam részéről ott élveztem legjobban vissza emlékezéseit, ahol kétkézzel szórja a pénzt. Hiába, legritkább és legelvezetesebb az, ha egy magyar író már egy kézzel is szórhatja a pénzt. És a legörvendetesebb is. Azt a pénzt, amit azzal keres, amivel rendes körülmények közt legfennebb egy disz-sírhelyhez ha hozzájuthat.

Ezeket azonban csak úgy melleleg. Hanem arról volna szó, hogy Ön, író ur, visszaemlékezései során, mindenkinek megmondja a magáét. A polgárnak, az arisztokratának, politikusnak, művészeknek, sőt olykor még önmagának is. Ez azonban, — ha egyáltalán baj — a polgár, az arisztokrata, a politikus, a művész és a kegyed baja.

De Ön, író ur, megmondja Erdélynek is a magáét.

Ez viszont — ugy-e — a mi bajunk.

És pedig visszaemlékezésének 57-ik bekezdésében mondja meg író ur Erdélynek a magáét. Ott, ahol elhatározza kegyed, hogy autót bejárja Erdélyt. Mintegy megtisztelti Erdélyt. Részben személyével tisztelti meg, részben azzal az ördögös masinával, amit akkor itt úgy fogadtunk, mint valami istenséget, aki puffog és bűdösít.

Erre a bűdösségre emlitem meg, hogy nálunk Székelyudvarhelyen, nem 1912-ben, hanem már kilencszázharminc vagy nyolcvan állandó és unaalmas közlekedési

akadály volt egy vállalkozó-borbély efféle masinája, mely már csak akkor volt szenzáció, ha kideríthetetlen módon eltűnt az utcáról...

Kegyed, író ur, az 57-ik bekezdésben tett erdélyi autótúra további során a következőket mondja még Erdélyről:

„Pedig ez még csak az Alföldön volt, Európában. Hát még, amikor Erdélybe értünk!”

Továbbá:

„Igaz, hogy a hajamat kurtúra nyírtam, mielőtt utra indultam, ezt az óvatossági intézkedést az erdélyi robarfaunával ismerős befentesek ajánlották nekem.”

Továbbá egyezzer használja a „bűdös paraszt” kitélt.

Író ur!

Ne higgye azt, hogy itt Erdélyben a magyar újságoknak nincs más dolguk, gondjuk, bajuk, feladatuk, hivatásuk. Mint hogy az efféle fenti elírásokat felkurkásszák (nem tudjuk ezt a szót értik-e arrafelé?) és egyéb irnivaló hijján lelevelezzék. Ne higgye.

Ne higgye továbbá író ur azt, mintha mi itt azzal gyanúsitanánk Önt, hogy bántó és sértő céllal irta le a fenti sorokat. Ne higgye. Miért bántana kegyed minket?

Ne higgye végül — hogy is mondjam — ne higgye, hogy mi nem tudjuk, hogy

kegyed úgy tudja, hogy mi ugyis tudjuk... Ne higgye.

De, egyáltalán minek írni ilyeneket? Minek leírni ilyeneket? Bocssáson meg író ur, ez még csak nem is szellemes, akkor, amikor Pest évekig a kegyed szellemi tüzijátékában gyönyörködött és bizonyára gyönyörködik most is, hisz ennek fénye még itt is beragyogja az arcokat. Feltéve, ha nem éppen Erdélyről röp-pentyüzik.

Hogy: „Pedig ez még csak az Alföldön volt, Európában. Hát még, amikor Erdélybe értünk!” Író ur, erről nem vitakozhatunk. Az akkori viszonyokra nem emlékezünk, most talán nem tudnánk elég meggyőződéssel vitázni, de tessék mondani, ma nem az-e a tétel, hogy: vajjon Európa egyáltalán Európában van-e? Itt, mondjuk, hogy az író ur nem számolt azzal az érzékenységgel, mely szerint sokan azonosítják magukat a fogalommal. Csak hogy a határok megállapításánál sosem szabad felületesség lenni. Lám, milyen bonyodalmakkal jár.

Aztán ami a hajkultúrát illeti. Nézzé, író ur, én bevallhatom, nekünk sokunknak már az a legkevesebb. De hiába, vannak, akik még problémát csinálnak az effélekből.

A „bűdös paraszt” kitételnél, tudjuk, hogy kegyed csak a főszolgabíró leveléből idézett. De ha egy magyar főszolga-

bíró használta is a „bűdös paraszt” kifejezést, nem tételezzük fel róla, hogy lo is irta volna...

Végezetül, akárki kérdezhetné, hogy egyáltalán miért irtam ezt a levelet? Ha Erdély egy része nem tételezi fel a sértést, ha a másik része úgy érti a dolgot, ahogy ön gondolta, akkor minek ez a levél?

De van egy harmadik rész is író ur, a melynek érthetetlenül néz az efféle dolgokra, amelyik nem ismeri a tréfát, nem tételez fel és nem ért. Erre is tekintettel kell lenni, mert véd egy illúziót és hát, ha annak a résznek van igaza.

Az újságot pedig úgy képzeljük, mint egy vállalat pillanatnyi mérlegét a momentáni helyzetről. E pillanatban pedig akadnak, akik egy kicsit fel vannak háborodva, író ur.

— Ilyenért? — mondhatná kegyed.

Hiszen én is mondom, kérem, de egy lapnak, ha kéri a momentán mérleget, azt elő kell mutatnia.

Már pedig kérték. Sőt mintegy követelték. Hiszen ez tagadhatatlanul furcsa lehet ott fent, de szolgáljon mentességünk, hogy nem vagyunk Európában itt alant.

És higgye meg, író ur, mindez csak az Ön személyéért van. Önt itt annyira tisztelik, szeretik és becsülik, hogy szeretnék a félreértéseket elsimítani.

És ez is csak Öntől függ.

Kegyed — ha úgy gondolja — egyszerűen megnyugtassa Erdélyt arravonalkozóan, miszerint tisztában van azzal, hogy Erdélyben 1912 óta már ismerik a fésűt is, Nagy Endrét is és a kabarét is.

Kész hive:

Tomcsa Sándor

Tömeges letartóztatás Zilahon

Három gyermekével együtt őrizetbe vettek egy szolgabíró is kommunista szervezkedés miatt

Nagyváradon is volt letartóztatás

Zilah, október 26.

Meglepetésszerű módon széleskörű letartóztatásokat fogantatosított eszerdán délután a zilahi rendőrség állambiztonsági osztálya. Az őrizetbevételek sorozatát az vezette be, hogy az állambiztonsági közegok házkutatást tartottak Székely Sári urilánynál, a helybeli Discom tisztviselőnőjénél, mégpedig egyidejűleg irodájában és szülei lakásán. Székely Sári leánya Székely Ába szolgabírói titkárnak, aki a városka köztisztviselőiben álló emberei közé tartozik.

A Székely Abának tartott házkutatás során a rendőrség emberei megfigyelték, hogy Székely Sári öccse, Székely Béla 16 éves ifjú, egy füzetet igyekszik elrejtetni. Kikapták kezéből a félig elégetett füzetet, amely nem más, mint a kommunista ifjúságunk titkos szervezete által kiadott Vörös Hét című folyóirat egyik példánya.

Nagy meglepetést keltett a városban, hogy Székely Sári és Székely Béla kivül

a rendőrség őrizetbe vette édesapjukat, Székely Ába szolgabíró is,

továbbá Müller Böske urilánvt. Összesen 18 személyt állított elő és vett őrizetbe a rendőrség. Az elfogottak jórésze Zilah értelemiségi osztályából való. A tömeges letartóztatás okairól a rendőrség egyelőre nem ad semmi felvilágosítást.

Nyilvánvalóan látszik, hogy kommunista ifjúságunk szervezett leplezéséről van szó. Erre mutat, hogy Székely Ába szolgabírói titkárnak másik fia, az egyébként Kolozsváron élő László is a letartóztatottak között van. Székely László váratlanul hazakerült Zilahra s nem tudni, hogy a rendőrség már Kolozsváron fogta-e el, avagy az ő személyében látják az összekötőt a kolozsvári titkos ifjúságunk szervezettől. Más verzió szerint már két hónapja Zilahon tartózkodik egy magát Katznak nevező fiatalember, aki a Fazekas-utca 21. szám alatt lakott egy özvegyasszonynál s mindig csak 10-10 napra fizette ki előre a lakást, azzal az indoklással, hogy nem tudja, mikor kell elutaznia. Ez a fiatalember állítólag a zilahi kommunista szervezet létrehozása végett érkezett a városba.

A nagy feltűnést keltő letartóztatások háttere eddig még homályos. Zilahon általános érdeklődéssel várják a rendőrség folyó kihallgatások eredményét.

Itt említjük meg, hogy Nagyváradon olyan hírek terjedtek el, hogy a szigorú utasításra a városban és a megyében őrizetbe vették a Vörös Segély titkos szervezete minden tagját. A kőza hír ellenőrzésére a nagyváradi hírlapírók felkeresték a szigorancát, de ott a tömeges letartóztatások hírért határozottan megcáfolták és azt a felvilágosítást adták, hogy mindössze egy letartóztatás történt.

— Áldott állapotban levő nők, ifjú anyák és többgyermekes asszonyok az enyhe természetű „Ferenc József” keserűviznek már mérsékelt adagokban való használata által is könnyű és hig ürülést, ugyszintén rendes gyomor- és bél működést érnek el. A modern nőgyógyászat főképviselei a Ferenc József vizet igen sok esetben kipróbálták és azt kivétel nélkül gyorsan, megbízhatóan és fájdalom nélkül hatónak találták.

Újra lezuhant egy francia katonai repülőgép

Páris, október 26

Montpelierből jelentik, hogy Frontignan közelében lezuhant egy katonai repülőgép, amelynek hat utasa volt.

Az utasok közül három meghalt, a másik három súlyosan megsebesült.

A katonai hatóságok szigorú vizsgálatot rendeltek el a szerencsétlenség okának megállapítására.

Aradon konferenciát tartanak a városok

Arad, október 26.

Pénteken délelőtt kezdődik meg Aradon a romániai városok szövetségének országos gyűlése Inculeț belügyminiszter személyes elnöklése alatt. Mintegy ötven város képviselteti magát 6-8 tagú küldöttséggel.

Őszi ültetéshez

ajánunk legjobb minőségben gyümölcsfát, szőlőt, rózsa, stb.

Árjegyzék ingyen!

Gazdasági Tanintézet Faiskolája,

Medias, — Telefon 29

Mindenki utja Rómába vezet

Laval Gömbös és Schuschnigg is Rómába megy

Már majdnem mind visszatértek a Habsburgok Ausztriába

Budapest, október 26

Nagy diplomáciai izgalmat keltett varsói utja után, — mint már régebben ismeretes — Gömbös Gyula magyar miniszterelnök a közel jövőben újra ellátogat Rómába is. Az Új Nemzedék értesülése szerint Gömbös november elején akar az olasz fővárosba menni s ezzel van összefüggésben a képviselőház üléséhez három hétre történt elhalasztása. Ezt az elnapolást eredetileg csak egy hétre tervezték, a kormány azonban nem akarja a miniszterelnök távollétében megkezdeni a törvényhozás munkáját.

Gömbös miniszterelnök egyébként Bécsen át utazik Rómába s egy napot tölt az osztrák fővárosban, hogy megbeszélést folytasson Schuschnigg kancellárral és Berger-Waldenegg külügyminiszterrel, Budapesti diplomáciai körökben úgy tudják, hogy a magyar miniszterelnök Róma után még más fővárosokba is ellátogat.

Kánya Kálmán magyar külügyminiszter hazatérésében tegnapelőtt este érkezett Bécsbe, hűlése miatt azonban nem tett mindjárt látogatásokat, csütörtökre jobban lett s felkereste Schuschnigg kancellárt és Berger-Waldenegg külügyminisztert. Kánya néhány napig még Bécsben marad s csak azután utazik haza Budapestre.

Az Est bécsi munkatársa beszélgetést folytatott illetékes politikai személyiségekkel Ausztria bel- és külpolitikai kérdéseiről. Az irányadó osztrák politikusok kijelentették, hogy a kisanant mindaddig nem járult hozzá ahhoz az Ausztria függetlenségét biztosító egyezményhez, amelyet a szeptemberi népszövetségi ülészek során még Barthou kezdeményezett. Nem tudják, hogy osztrák szempontból sajnálatos vagy örövendes-e ez, mert hiszen valószínű, hogy a kisanant többé-kevésbé kétnyelvű feltételekhez köti hozzájárulását. Egyébként

november első felében Schuschnigg kancellár is Rómába utazik, majd később máshova is ellátogat.

Róma után Páris lesz körútja legelső állomása. Ami a Habsburg-kérdést illeti, amellyel kapcsolatban a kisanant biztosítékokat kíván, a szobanforgó osztrák politikusok eképpen nyilatkoztak: — A Habsburgok már majdnem mind

visszatértek Ausztriába. Most már a szorosan vett császári család tagjai is hazajöhetnek, ha akarnak.

Egyértelmű ez azzal, hogy most már Ottó és Zita visszatérésének sincsen semmi törvényes akadály.

A Manchester Guardian Gömbös varsói útjával kapcsolatban vezércikkben foglalkozik Lengyelország nemzetközi helyzetével. A Varsóban kötött magyar-lengyel egyezmény a lap szerint egyaránt jó a jelenre és a jövőre is. Ami a francia-lengyel viszonyt illeti, az utóbbi időben már az hírlett, hogy a franciák ultimátumot intéznek a lengyelekhez s felszólítják őket, válasszanak közöttük, vagy Németország között. Erre a lengyelek siettek még jobban lekötni magukat Németország mellett.

LAVALT NOVEMBER VÉGÉRE VÁRJÁK AZ OLASZ FŐVÁROSBA

A Giornale d'Italia értesülése szerint Laval francia külügyminiszter november végén érkezik Rómába.

Laval utazása elhalasztásának oka az, hogy a francia-olasz és a kisanant-olasz ellentéteket Sándor király és Barthou párisi tárgyalásainak kellett volna eloszlatniok. Minthogy ez nem történt meg, természetes, hogy a francia-olasz tárgyalások elodázódtak.

Laval különben csak kellő előkészítés után akar Rómába utazni, okulva miniszterelnöksége alatti berlini és washingtoni útjain, amelyek az előkészítés hiánya miatt jártak kudarccal. Laval kifejezte azt a reményét, hogy a tárgyalások anyagával november végére elkészülnek.

Matuska még mindig a titokzatos Leóra hivatkozik

Kijelentette, hogy nem ítélik el, mert ártatlan és ha kiszabadul még több robbantást fog elkövetni — November 5-én kezdődik a nagy per tárgyalása

Budapest, október 26

A biatorbágyi merénylettel vádolt Matuska Szilveszter Budapestre való szállításáról újabb részleteket közölnek az új jelentések. A merénylettel szállító gyorsvonat este hét órakor futott be a kelenföldi pályaudvarra. A kiküldött detektívek azonnal átvették a rabot s nyomban a rabszállító gépkocsiba tuszkolták. A bűnösök közönsége csak pár pillanattal láthatta Matuskát, aki sötét ruhát, szürke felöltőt és fekete keménykalapot viselt. Megnövesztett nagy szakállal a fél mellett eltakarja.

A budapesti Mai Nap szerint Márton törvényszéki tanácselnök már szerdán este maga elé vezettette a vádlottat s több kérdést tett fel neki. Hir van arról is, hogy az álnéven élő Matuska-leánynak megengedik, hogy apját a börtönben meglátogassa. A leány a budapesti kereskedelmi iskola növendéke és jeles tanuló.

A budapesti reggeli lapok szerint a

Matuskát Budapestre kísérő detektívek érdekes dolgokat mondanak el a merénylet viselkedéséről. Mikor a vonat-Biatorbágyhoz ért, Matuska igen izgatott lett, bár sötét este volt s nem igen lehetett alkalma arra, hogy felismerje a terepet. Izgatottan felugrott és kezét a homlokára szorította. Kísérői megkérdezték:

— Mondja, emlékszik arra, amit itt csinált?

— Leó akarta, — mormogta maga elé Matuska.

— Legalább megbánta-e, amit tett?

— Nem bántam meg semmit, Isten nevében tettem, amit elkövettem. Ha kiszabadulok, akkor még több robbantást fogok végrehajtani

— Mit gondol, mennyi büntetést kap?

— Nem kaphatok semmit, mert ártatlan vagyok! — fejezte be a beszélgetést Matuska.

A nagy per tárgyalása egyébként november 5-én kezdődik és több napig el fog tartani. Ítélet csak 12-ikére várható.

A válasz roppant egyszerű...

Az aradi polgármester kérdez és mi felelünk

Arad, október 26.

— És mit mondanék az aradi polgármester-kongresszusra érkező kartársoknak, ha megkérdeznék: kit ábrázol ez a két szobor...?

Constantinescu Sándor tanár, Arad alpolgármestere vetette fel a kérdést Arad város átmeneti-bizottságának legutóbbi ülésén, amikor egy fájdalmas magyar ügyet tárgyalt a városi vezetőség. Néhány héttel ezelőtt történt, hogy „ismeretlen felelőtlen elemek” ledöntötték Arad egyik parkjában Fábián Sándor magyar költő, Arad díszpolgárának szobrát. A tetteseket, természetesen, nem nyomozták ki, erélyes tiltakozással azonban annyit mégis sikerült elérni, hogy a városi tanács most visszahelyeztette a szobrot.

Kegyetlen kegyelem. Ennek a szoborvisszahelyezésnek ugyanis egyrészt csak szimbolikus jellege van, másrészt pedig nagy árat szedett érte a város vezetősége.

A szobrot csak kétszer huszonegy órára állították vissza és miután ezzel — állítólag — elégtételt adtak a város ma-

gyar polgárságának, most már hivatalosan is eltávolították helyéről és ezzel a szoborral együtt, szintén hivatalosan, eltávolították a régi Arad még megmaradt két másik szobrát is, amely Csiky Gergely magyar író, illetve Darányi Jánost, az emberbarát orvost ábrázolja.

A tanácsülésen a magyar párt képviselője élénken tiltakozott a különös eljárás ellen és többek között ezeket mondotta:

— Maholnap már ott tartunk, hogy az utcán rámtámad valaki, megüt, én visszautálom, mire engem ítélnék el

Ekkor történt, hogy Constantinescu alpolgármester magából kikeltlen emelkedett szólásra és többek között a fent idézett kérdést szegezte a magyar városi tanácsos mellé. Az előreszegett kérdésre nem hangzott el azonnymódon válasz, viszont úgy éreztük, hogy a kérdés választ érdemel. Választ, amely szintén néhány kérdésből adódik. Válaszképpen meg kell kérdezzük a polgármester urat, hogy vajon mit válaszol akkor, ha Aradra érkező kongresszista kartársai megkérdezik, hogy például mikor és kinek a vá-

rosvezetése alatt épült például az impozáns aradi vasúti állomás? Mit válaszol, ha megkérdezik, mikor és kik építették az aradi kulturpalotát?

Vajon szégyenkezni fog-e a polgármester kartársai előtt azért, mert Aradnak magyar multja van?

Es ha a mult bizonyos része letagadhatatlan voltában sem szégyelni való, vajon mi szégyelni való akadna azon, hogy ez a város három tehetséges nagyravított fiának szobrát, szép emlékművet emelt? Nincs igaza Constantinescu alpolgármester urnak. Nincs igaza, amikor kétségbeesetten teszi fel a kérdést: „Mit mondanék, ha megkérdeznének, hogy kit ábrázol ez a két szobor?”

Zenés matiné a szatmári vámhivatalban:

Amikor a „Szláv tánc” és a „Román tánc” — irredenta magyar dal lesz!

Szatmár, október 26

Szatmáron van egy zenetanár. Ugy hívják, hogy Hoffmann Ferenc. Osztrák nemzetiségű — ezt különben gyakorlott fül és szem rögtön észreveheti rajta. — Olyan jól megtermett, művész nyakendős, félig magyar, félig német beszédű, igazi jovialis osztrák bácsi.

Egyébként zeneszerző. Mégpedig nagyon jónevű zeneszerző. Bécsben, Budapestben, sőt — Szatmáron is — filharmonikus zenekarok játszották a műveit.

Néhány szerzeményét a bécsi Klemens cég adta ki. Így történt hát, hogy röviddel ezelőtt Hoffmann Ferenc két szerzeményének korrektúrája érkezett Szatmárra. S mivel csomagban voltak a kották, a vámhöz érkeztek meg. A tanár ur pedig kapott egy értesítést, hogy a vámhivatalnál átveheti a küldeményt.

Megjelent hát a szatmári vámnál és kérte a címére érkezett kottákat. Előbb persze annak rendje és módja szerint bemutatkozott.

S ekkor történt a baj. Ugyanis az egyik vámtisztviselő felkapta fejét és rosszalólag figyelmeztette főnökét:

— Ez egy irredenta magyar. Jó lesz vigyázni.

Kell-e mondanunk, hogy ilyen bejelentés után a csomag kiadása kissé körülményesnek látszott.

Hohó, mondták a vámnál, az nem megy olyan könnyen. A csomagban bizonyára irredenta nóták vannak. Miért bizonyára? Egészen biztos, ha ők úgy gondolják.

— De kérem, az uraknak semmi beleszólásuk abba, hogy milyen „nemzeti-

ségű” szerzemények azok. Szöveg nélküli, ártalmatlan kották. Tessék kiadni.

— Szó sincs róla. Menjen a szigancára és ott majd elbirálják, hogy kiadjuk-e a csomagot.

Hoffmann Ferenc művész ember. És még akkor jött el Ausztriából, amikor ott jellegzetes osztrák szívéllyesség uralkodott. Belefáradt.

— Nem váltom ki a csomagot kérem. Tessék visszaküldeni Bécsbe. Majd ott kijavítják.

Ez azonban váratlan válasz volt.

A két vámos gondolkodni kezdett. — Bécsbe visszaküldeni egy csomagot, a mely szabályosan érkezett ide, szabályosan át akarták venni és ők nem adták ki? Nem, ezt mégsem érdemes kockáztatni egy irredenta magyarért. Majd ők kibontják és megmutatják, hogy az „államellenes”.

— Mégis kibontjuk a csomagot — mondták Hoffmannak.

— Kérem, csináljanak amit akarnak az urak — válaszolta a türelmét vesztett zeneszerző.

S a csomagról lehullott a lepel...

Kiesett két kotta. Két szöveg nélküli hangjegylevél. Mindössze két sor írás volt rajta. Az egyik szerzemény címe: Román tánc.

A második pedig:

Szláv tánc.

A román és a szláv tánc hangjegyeit is — persze látatlanba — irredentának minősítették a hon buzgó védelmezői.

Erre a kottára már igazán csak sirni lehet...

d. k.

HIREK

Az ötezeréves szerelem vége

Páris, október 26

Saint Louis egyik jómódú, ismert mérnöke a napokban a válóperében megtartott békéltetési tárgyaláson a következőket mondotta:

— A feleségemmel együtt hivei vagyunk a lélekvandorlásnak. Mikor feleségemet megismertem, éppen akkor tértem vissza Egyiptomból, ahol az ősrégi kultúrát és vallást tanulmányoztam. Ekkor ismertem meg Lilian Forstot, mostani feleségemet. Mikor megláttam, megéreztem, hogy nem most találkoztunk először. És feltámadt bennem a meggyőződés, hogy ő az egyiptomi Amneris hercegnő, akivel Pharao udvarában találkoztam, amikor én is ott éltem. Felébredt emlékezetemben, hogy Amneris hercegnő legszívesebben a folyó partján tartózkodott, ahol a szent krokodilusokat etette. Egy alkalommal megvalloztam a hercegnőnek szerelmemet, de Pharao megtudta ezt és engem börtönbe vett. Ötven év után, 1926-ban találkoztunk ismét, Lilian Fortsban felismertem Amneris hercegnőt, megkértem és feleségül vettem.

Az asszony mindenben megerősítette Douglas Ott kijelentéseit. Mindenre emlékezett. Benne is él a tudat, hogy Amneris hercegnő volt és sokszor látja maga előtt a képet, amint Pharao kertjében a krokodilusokat etette. Mikor aztán Douglas Ottot meglátta, felismerte benne azt az egyszerű egyiptomi katonát, aki neki szerelmet vallott. Ott megkérte a kezét és ő boldogan mondott akkor igent.

— Nem volt ebben része annak is — kérdezte a bírő —, hogy Amneris hercegnőből ötezer év után szerény elárúsítóleány és az egyszerű katonából gazdag, előkelő mérnök lett?

— Szó sincs róla! — tiltakozott az asszony. — Az ötezeréves szerelem támadt fel újra.

— És hová lett ez az időtálló, nagy szerelem?

— Eltűnt! — sóhajtott az asszony. — Douglas Ott már nem szeret. Durván bánt velem és meg is vert. Engem, a volt hercegnőt.

— Ugy van — vallotta be a férj —. Goromba voltam, mert feleségem azt hitte, hogy ő még ma is Amneris hercegnő és úgy pazarolt, mintha csak a Pharao felesége lenne. Meg is vertem, mert megtudtam, hogy tudtomon kívül adósságokat csinál és titokban bárókba jár.

A bírő mit tehetett mást: elválasztotta a házastársakat, akik ötezer évig vártak egymásra.

— Végetért a kolozsvári szabómunkások sztrájkja. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári szabóipari munkások néhány nap óta tartó sztrájkja végetért. Csütörtök délelőtt a munkaügyi felügyelőségen aláírták az új kollektív szerződést, amely szerint a konfekciós üzletekben dolgozó munkások 12, a többiek 6 százalékos emelést kaptak. A munkát már fel is vették.

IDŐJÁRÁSJELENTÉS. A budapesti időjárás-kutató intézet jelentése szerint jobbra derült, csendes időjárás várható. Sok helyen, főleg Dunán-tulon, erős reggeli köd. A hőmérséklet nem változik lényegesen.

— Két vakkelet operáltak ki egy fiatal farmerből. A legtöbb embernek egy vakbéllel is elég baja van a világon, de az elkhorni kórházba egy fiatal farmer egyszerre két okvetetlenkedő vakbéllel került be. A nevezetes William Dubrick kibírhatalan fájdalomról panaszkodott és mikor kórházba szállították, a sebészek megállapították, az operáció alatt, hogy a farmernek két vakbele van.

— 105 esztendő a világ legöregebb urvezetője. Grand Rapidsban él a világ legöregebb urvezetője, a 105 esztendő Thomas Gordon. Az öregur egyike azoknak, akik nyugdíjat kapnak az Egyesült Államoktól. Gordon 1870 óta lakik Michigan államban, ezelőtt évtizedekig tengerész volt és még ma is olyan jól bírja magát, hogy saját maga vezeti autóját.

ABLAK

Aranyér... és a foglalkozásunk?

Igen sokszor nagyon nehéz problémát foglalkozásunkat gyakorolnunk kell — azonban a fájdalmak majdnem lehetetlenek teszik. Meg lesz lepte, hogy milyen gyorsan megszabadulhat fájdalmaitól, ha a gyógyszerárban „Goedecke”-féle

Anusol aranyérmek

vásárol és ezeket előírás szerint felhasználja. Az anusolt az orvosok is mint teljesen megbízható szert ismerik, amelynek feltétlen hatására mindig számíthatnak.

Néhány orvosi dráma, csodálatos műtét és életmentő szérumának felfedezése. A párbeszéd forma annyira közel hozza az olvasóhoz ezeket, a különben is érdekes jeleneteket, hogy az olvasó valósággal a szemtanú izalmát érezheti.

Müller Vilmos könyve a középiskolai történelemtanítás egyik hibáját teszi jóvá. Emléket állít azoknak, akik a legtöbbet adták az emberiségnek és a legkevésbé kaptak érte cserébe: az orvosoknak.

— Mammut-étterem nyílt Newyorkban. Valóban nem vitatható, hogy Newyork, a jenik fővárosa, nagy lendülettel szokott egyenmely kockázatos dologba belevágni. Nos, ugyancsak nagyvonalúságra vall az az új vendéglői gründolás, amely nem kisebb forgalomra méretezte helyiségét, mint hogy egyszerre nyolcadfélezen ülhessenek termében asztalhoz, vagyis szerényen számítva, négy turnusban, harmincezen ebédelhessenek, vagy vacsorázhassanak. Ez az óriási étterem a Brooklyn-negyedben nyílt meg és ezt a jól csengő nevet viseli: International Casino. A roppant termek a tisztaságukon kívül egyéb szencziókkal is várják a vendégeket, azzal, hogy ahány náción van, annyiféle sajátos konyhát vezetnek. Így mindenki afféle jó „hazaival” töltheti meg majd magát, vidor kedvvel.

— Szörénymegyei hírek. Karánszében Bancu Szófia és Sanelescu Dormita asszonyokat az utcán, amint hazafelé tartottak, elgázolták Pascu István megvadult lovai. A lovak valamitől megijedtek, megbokrosodtak, elrántották a szekert és a két rémült asszonyt letépták. A száguldó lovakat a falusiak csak nehezen bírták megfékezni. Az asszonyokat súlyos belső sérülésekkel beszállították a kórházba. — Az Orsova melletti Toplecs állomás közelében a tolató mozdony halálra gázolta Borcos Tanase tehénpásztor és egy tehénét. A vizsgálat megindult a felelősség megállapítására. — Borbír István lugosi lakos, adóását, Stanescu Fülöpötől tartozása kiegyenlítését követelte. Stanescut az adósság visszafizetésének kéréséért annyira feldühítette, hogy a kezében lévő fűrésszel Borbírót súlyosan megsebesítette. Borbírót kórházba szállították élet-halál közt lebeg. A tettest a rendőrség letartóztatta.

SZAVAK TEKINTÉLYE

Egy párisi társaságban Maurice Donnay, a neves író, arról beszélt, hogy bizonyos szavaknak milyen nagy a tekintélyük.

— Például — mondotta — itt van ez a szó: intellektuális. Abban a pillanatban, amint egy politikai párt az „intellektuális elemeket” óhajta megnyerni, az összes ostobák csatlakoznak.

A modern gyermeknevelés kézikönyve Székely Béla a Te gyereked c. könyvében írja, hogy nincs rossz gyermek és nincsen buta gyermek! Minden ép és egészséges gyermek jónak, okosnak születik. Ha mégis rossz lesz, lélekben, szellemben más, úgy ez a nevelés hibája. Ez a könyv a csecsemőkortól kezdve tanít. Szülőknek, nevelőknek, szakembereknek nélkülözhetetlen. Ára csak 54 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

— Bérenyheség és kínzó főfájások, a máj és az epeutak bántalmaj, gyomor- és bélhurut, aranyeres bajok és a végbél megbetegedései esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz gyorsan és biztosan megszünteti a hasi szervek pangását.

OROSZLÁNOK KÖZÉ ESETT EJTŐERNYŐJÉVEL EGY PILÓTA

Chessingtonban egy Ben Turner nevű pilóta ejtőernyővel szállt le repülőgépről s ijedten vette észre, hogy éppen egy oroszlanke trec fölé fog földet érni. A ketreben két hatalmas oroszlan volt s mikor a pilóta csakugyan a ketrekre zuhant, mindketten a lábait után kezdett kapkodni. Szerencsére nem érték el a megrémült embert, aki sietve hagyta el a veszélyes helyet.

SCOTT ES BLACK

A london-melbournei repülőverseny győztesei.

— Tengerbe dobálják az amerikai vámöröket a japán halászhajók. A Philipini szigetek főkormányzója, Frank Murphy elrendelte, hogy az egyik japán halászhajó legénységét fogják el, mert a japánok több büncselekményt követtek el az amerikai vizeken. Motorcsónakon husz vámör ment a japán halászhajóhoz, amelynek legénysége minden teketória nélkül a tengerbe dobálta a fedélzetre lépő amerikaiakat, azután pedig teljes gőzzel továbbállt a sziget partjai közelébe.

— Meg akart halni a hűtlen asszony miatt. Kolozsvárról jelentik: Lakatos Lajos Gerle-utca 2 szám alatt lakó 52 éves munkás szerda este fél tíz órakor marólug oldattal megmérgezte magát. A mentők a klinikára szállították. Gyomormosás után annyira javult állapota, hogy hazabocsátották. Öngyilkosságának okára vonatkozólag kijelentette: — Fiatal házasságom, imádom a feleségemet. Tudomásomra jutott, hogy megcsal. Ezt nem tudtam elviselni.

— CSODATYUK. A Newyork Herald Tribuna írja: Huidobro cuetzalan (Mexikó) baromfitenyésztőnek háromlábú Plymouth Rock fajú tyúkjára van, amely naponként két tojást tojik. Az állatorvosok megállapították, hogy a csodatyuknak két szíve van, mindegyiknek működése külön észlelhető.

— Amerikában is sok az állástalan diplomás. A Michigan-állambeli Lansingban több ezer okleveles tanító van jelenleg állás nélkül. Hogy valamiképpen megoldják az állástalan diplomások problémáját, elhatározták, hogy ötszáz tanítót heti 15 dolláros fizetéssel inségmunkára alkalmaznak. Az így alkalmazott tanítók azoknak adnak majd elsőévi kollégiumi oktatást, akik nem tudnak tandíjat fizetni és nem járhatnak felsőbb iskolába.

— Az első Elektrokardiograf (szívárammérő) Brassóban. Dr. Kahána Ernő brassói belgyógyász (Kapu-utca 6.) rendelőjét egy modern hordozható Elektrokardiografal szerelte fel. Az Elektrokardiograf a szív működési áramainak görbéit rajzolja fel s ezáltal a szív

izomzatának legesekevény elváltozásait is felfedi, azokat is, amelyek semmi más módszerrel nem mutathatók ki.

— Szálloda, süketnéma vendégek számára. A dietétikus konyhák és más speciális kiszolgálások után Washington városát az érdem, hogy szállodát nyitott a mélyen tisztelt áttutató és megszállni kívánó süketnéma közönség számára. A szálló-személyzetet a leg gondosabb kiképzéssel tették kellemebbé a hallani és beszélni nem tudó vendégek számára. Így a pincéket és szobalányokat tökéletesen megtanították a jelbeszédre. A kiszolgálás minden vonalon azzal a figyelemmel történik, ami egyenesen lebilincselő a süketnéma számára. Így a reggeli ébresztés nem kopogtatással történik, természetesen, hanem a szolgálatkész szobacicus — ha még szürkül — kívülről lámpát gyújt a vendég szobájában, napsütésben pedig fehér papírszalagot dug be az ajtórezés és addig huzálja azt fel-le míg csak az ébredő köszönését nem fejezi ki a szíves szolgálatért. Alkalmassát a legtestetesebb módon: egy kidugott egydolláros alakjában. Amit nem is kell sokáig mozgatni.

(*) Élő akarunk. Dr. Müller Vilmos könyvéről. Mindennapi életünknek talán nincs feszültebb, izgalmasabb és ünneplésebb jelene, mint egy orvosi látogatás. Ez a különös feszültség akkor is ott vibrál a levegőben, ha az orvos egy egész „könnyű” beteget vizsgál meg. A beteg környezete sápadtan és izgatottan lesi az orvos minden mozdulatát; ahogy megfogja a beteg pulzusát, ahogy a szívére hajol, ahogy a lélekzését hallgatja. Ugy figyelik ünneplés csendben, mint egy titokzatos, csodálatos szertartást.

Valami fojtott, láthatatlan és rettenetes küzdelem kezdődik abban a pillanatban.

— Halál! — villan meg mindegyik eszméletében. Nem szólnak róla, még maguknak sem mondják csak eszükbe jutott.

Ezért nem lehet letenni egy pillanatra sem ezt a könyvet. Müller Vilmos ennek az örökké dúló harcnak néhány hatalmas és megrázó ütközését gyűjtötte össze könyvében — az ösembertől a világháborúig. Ahol történelmi adatokra rem támaszkodhatott, fantáziájával és logikájával „rekonstruálta” a történeteket. Drámai feszültségű párbeszédében elevenedik meg az olvasó előtt a világtörténelem

K Ö Z G A Z D A S Á G

Váratlanul leállították a külföldi fajáncscsempék behozatalát

Bukarest, október 26.

Bukarestben és általában egész Romániában talán egyetlen évben sem volt annyi új építkezés, mint ezen a nyáron és az építőanyag-gyárak, valamint a kereskedők óriási forgalmat csináltak. A modern építkezéseknél igen nagy szerephez jutott a fajáncscsempe, amelyet főleg az egészségügyi berendezéseknél kezdtek általánosan alkalmazni. Ebben a cikkben Románia egészen kivételes mennyiségeket importált, miután belföldön a finomabb árut nem állítják elő. A legtöbb árut Csehszlovákiából, Magyarországból, Németországból és Ausztriából hozták be és az ottani gyárak romániai képviselői kitűnő üzleteket csináltak.

Ez az üzlet most váratlanul megakadt. Már a legutóbbi importengedélyek kiadásakor a kontingentálási bizottság csak egészen jelentéktelen mennyiségek behozatalát engedélyezte, sőt az aradi Andrény-céget, amely több ízben is tett kísérletet arra, hogy a pécsi Zsolnay-gyártól hozhasson be fajáncscsempéket, mindannyiszor elutasították. Az érdekelt importcégek, amelyek az építkezők állandó ostroma alatt állottak, a végén tudták csak meg, hogy miért nem engedték be újabban a külföldi fajáncsárut. Romániában van ugyanis két-három kisebb és újképző kerámiagyár, amely szintén gyárt csempéket, csak hogy ez az áru kizárólag kályhák építésére és közönséges burkolatmunkákra alkalmas. Mégis ezeknek a vállalatoknak az intervenciójára a kontingentálási bizottság a minimumra korlátozta a finom külföldi csempe behozatalát. Az emiatt beállott erős árhátny következtében igen sok új építkezést nem lehetett idejében befejezni.

A temesvári Gyapjuipar Rt. 50 százalékkal nagyobbítja a fonódáját

A belföldi piac ellátásán kívül a gyár exportra is akar dolgozni

Bukarest, október 26.

A kontingentálási rezsim pártfogása alatt a belföldi ipar óriási fejlődésen ment keresztül, amint azt különösen a bukaresti kiállításán lehetett megállapítani. Ebből a konjunktúrából talán előszörban a belföldi textilipar vette ki a részét, amely olyan tökéletességi fokot ért el, hogy minőségileg és az árak változatossága tekintetében teljesen fedezi a belföldi fogyasztás szükségleteit, ha mennyiségileg még nem is. Ennek a fejlődési folyamatnak legjellegzetesebb képviselője a temesvári Gyapjuipar Rt. Ez a vállalat, amely főként női szövetárakban specializálta magát, a kontingentálási konjunktúra eredményéből nagyszabású üzembeviteli programot valósított meg, amelynek betetőzése a gyár pamutfonódájának óriási arányú kibővítése lesz.

Az üzembevitel révén a Gyapjuipar Rt. fonálüzeme 50 százalékkal fokozza a kapacitását, azonkívül pedig teljesen új gépek beállításával áttér a legfinomabb fonalak előállítására, amelyeket Európában eddig csak három gyár állított elő Franciaországban, Ausztriában és Csehszlovákiában. Az üzembevitéshez szükséges gépek behozatalát a kormány már engedélyezte és rövidesen a gépek meg is érkeznek az országba. Az új gépek segítségével a Gyapjuipar Rt. nemcsak az egész belföldi piacot lesz képes gyapjufonállal ellátni, hanem be akar rendelkezni exportra is. Hír szerint a Gyapjuipar már 1935 februárjában ki is jön az új fonalgártmányaival.

Bukaresi kiadóhivatalunk október 26-án új helyiségbe költözik, a Calea Moșilor és a Bdul Domniței sarkán épült új ház II. emeletére. Postacím: București I. Calea Moșilor 59.

Pénzügyminisztérium

Az 1934. évi 4 és fél százalékos „Országfejlesztési Kölcsön”

KIBOCSÁTÁSI PROSPEKTUSA

(Kivonat)

1. Nyilvános aláírás útján lej 1000.— névértékű kötvények bocsátatnak ki kötvényenként 880.— lejes árrban.

A lejgyezett kötvények egyszerre, az aláírással egyidejűleg fizetendők ki 1934 november 5—30 között.

2. A befizetendő összeg egy része az állam által kibocsátott régi járadékpirokkal is kiegyenlíthető az aláírási iven feltüntetett kurzuson. A járadékpirokkal történő fizetés a jegyzés névértékének 20 %át nem haladhatja meg.

3. Az 1000 lejes kötvény évi 4 és fél %os kamatot hajt, amelynek fele június

1-én, fele decemberben kerül kifizetésre, az első kifizetés 1935 június 1-én történik.

4. A kötvényeket 40 év alatt, évenként négyszeri sorshuzás útján váltják vissza: február 1-én és május 1-én a június 1-én törlesztendő kötvényekkel, augusztus 1-én és november 1-én pedig a következő december 1-én törlesztendő kötvényeket sorshuzák ki. Az első sorshuzás 1935 évi február 1-én történik.

5. A lejgyezett kölcsöntőke minden teljes egy millárdjából nagy prémiumokkal visszaváltanak az első évben:

1 kötvény	3,000 000 lej	azaz	3,000 000
2 „ egyenként	1,000 000 „	„	2,000 000
4 „ „	500 000 „	„	2,000 000
4 „ „	250 000 „	„	1,000 000
46 „ „	100.000 „	„	4 600 000
57 kötvényt		Osszesen	12,600 000 lej.

prémiummal váltanak vissza.

A következő években visszaváltandó kötvények száma 100.000 lejenként egy kötvénnyel csökken évenként.

6. A fennmaradó kötvényeket minden évben a névértéken felül 200 lejes ju-

talékkal váltják vissza és pedig:

az 1 000 lejes címleteket	1 200 lejért
„ 2 000 „ „	2 400 „
„ 5 000 „ „	6 000 „
„ 10 000 „ „	12 000 „
„ 20 000 „ „	24.000 „

Átálányban szeretnék fizetni a malmok a forgalmi adót és bélyegilletékeket

Nézeletterések a nagy- és kismalmok között

Temesvár, október 26

A temesvári malmosok körében a közvetett adók és illetékek pauszálrozásának gondolata forr. A regát malmok hasonló akcióról hallva, nemrégiben a Prochaska malomban összehívták a nagy és közepmalmok gyűlését s előadták, hogy a forgalmi adó és bélyegilletékek rengeteg formáságot követelnek meg, a pénzügyi ellenőrző szervek esetleges skanériáiról nem is szólva. Egy szállítványhoz mintegy tucatnyi bordero és kimutatás szükséges. A malmok nem is arra törekednek, hogy a terheket le szállítsák, csak a rengeteg adminisztrációt akarják megtakarítani.

A terv azonban még nem érhetett odáig, hogy törvényjavaslat formájában a kormány elé terjeszthessék, mert a malmosok körében nézeteltérések merültek fel. A kismalmok, amelyek tulajdonképpen vámmaléssal és nem kereskedelmi öréllel foglalkoznak, tiltakoznak az ellen, hogy az átálányban kiszabott adó — ahogy az akció kezdeményezői az egyenletes adóelosztásra hivatkozva tervezik — a vámmaléssal is kiterjedjen, amely eddig tudvalevőleg mentes volt a forgalmi adó alól. Ezt a nagynehezen megszerzett jogot — úgy mond — nem szabad feladni. Felmerült az a kifogás is, hogy az átálány — amelyet minden malomra egy bizottság által megállapítandó termelési kapacitás arányában vetnének ki — csak kiélestené a konkurenciát. Minden malom igyekezne termelési képességét a végsőkiig kihasználni és ez még jobban lerontaná a malmok helyzetét.

A nagymalmok és a közepmalmok jó része azonban az átálány mellett van. Ha pedig akár a malmosok nem tudnának megegyezésre jutni, akár a kormány visszautasítaná a pauszál gondolát,

legalább azt akarják keresztülvinni, hogy a forgalmi adót, a számlabélyeg és egyéb bélyegilletékeket egyesítsék és egyetlen speciális bélyeg formájában röhassák le minden szállítványra.

Ezzel is rengeteg adminisztrációs munkát és kellemetlenséget takarítanak meg.

A kincstári ellenőrzés is óriási mértékben leegyszerűsödne. Ezenkívül természetesen szóba sem kerülne, hogy az úgynevezett vámmaléssal (a parasztok saját használatára szánt gabonájának ör-

lése) elveszítse eddig élvezett adómentességét.

A malomszindikátus központja, amely Temesváron van, a közeljövőben gyűlésre hívja össze az erdélyi és bánági malmokat, hogy az országos vonatkozású kérdésben döntsének. A gyűlést Aradra tervezik.

Az árlejtési rendelkezések mellőzésével történt közszállításokért nem lehet kártérítést követelni

A bukaresti Semmitőszék elvi jelentőségű ítélete egy kolozsvári gabonakereskedő és a hadügyi kincstár félmillió perében

Bukarest, október 26

Rendkívül érdekes elvi jelentőségű jogi döntést hozott a Semmitőszék egy olyan kereskedelmi perben, ahol az állam volt a felperes. Főlöszleg ismétlés volna felemlíteni azt a rendszerré vált szokást az állami és közszállítási árlejtéseken, hogy meghívják egy csomó céget, beadatják velük az ajánlatot és a szóbanforgó közhatóság más cégtől szerzi be az árut, amely nem is vett részt az árlejtésen. A jelen esetben fordítva történt. Mihály Ferenc kolozsvári kereskedő 20 vagon zabot adott el a hadseregnek, amelyet azonban a kikötött időben nem szállított le. A hadsereg erre a szükségelt zabot más cégeknél szerezte be, de magasabb árak mellett és a kolozsvári kereskedő ellen késedelmes szállításból eredő kár címén 500.000 lejre beperelte.

A kolozsvári törvényszéken Mihály Ferenc azzal védekezett, hogy nem volt köteles az árut leszállítani, mert az árlejtés, amelyen az ő ajánlatát fogadták el, nem volt szabályszerűen meghirdet-

ve, azonkívül pedig az árlejtés eredményét a minisztertanács még nem hagyta jóvá, tehát az annak alapján létrejött üzletkötés sem lépett még érvénybe. Ezt az érvelést azonban a bíróság nem fogadta el és döntésében kimondotta, hogy Mihály Ferenc indoklását csak a károcsult fél, az államkincstár hozhatná fel, ha történetesen nem vette volna át a megvett árut. A törvényszék marasztaló ítélete ellen a kolozsvári kereskedő a táblához fellebbezett, amely az elsőfokú bíróság döntését megsemmisítette és az államot követelésével elutasította. A kincstár felfolyamodása révén került az ügy most a Semmitőszék elé, amely kimondotta, hogy az árlejtésre vonatkozó törvényes rendelkezések közjogi jellegűek és azokra mindkét szerződő fél eredményesen hivatkozhat, vagyis az árlejtés alapján létrejött szerződést nemcsak a szállító cég köteles betartani, vagy megtámadni, hanem az érdekelt közhatóságnak is. Ezen az alapon a hadügyi kincstárt végérvényesen elutasították a kártérítési igényével.

Tövis

Ezt a furcsa elnevezésű nagyközséget mindnyájan a földrajzból ismertük már meg, ahol utána rögtön és közvetlenül ez a meghatározás állott: Erdély egyik legjelentősebb vasúti gócpontja.

Hát lássuk közelebbről ezt a nevezetességet:

Fővárosi méretű állomása után azt hinné az ember, hogy Tövisen rendezett utcákat és jelentős épületeket talál.

Ehelyett az idegen nyakig elmerülhet a sárban, ha véletlenül esős időt fog ki Tövisen és rendezetlenül elhelyezett házai egyáltalán nem keltenek kellemes benyomást!

Vajjon miért helyezték ebbe a sáros, jelentéktelen fészekbe annak idején a vasúti gócpontot, ahonnan három irányban ágaznak el a vonatok — hordulhatunk fel jogosan és kíváncsian.

Vajjon mi készítette annak idején a vasutagazgatóságot arra, milyen balkezes politika szüleménye volt az, hogy ebben az eldugott erdélyi sűrűfészekben egyúttal eltemettek minden idegenforgalmi lehetőséget, amelyet ennek a községnek a vasúti gócpont kölcsönözhetett volna.

A válasz olyan groteszk és tragikomikus, hogy az ember nem is igen hinné el, ha nem tanuskodnának arról komoly feljegyzések a gyulafehérvári páros háza poros irattárában.

Eszerint mintegy ötven évvel ezelőtt, amikor a vasutagazgatóság mindenhol kibővítette és modernizálta vasútvonalait, a mostani jelentős gócpontot eredetileg nem Tövisen, hanem Gyulafehérváron akarták elhelyezni.

Erről az elhatározásról természetesen annak idején, annak rendje és módja szerint értesítették a bölcs gyulafehérvári városatyákat, akik azonban erősen elszomorodtak, amikor erről a terrortól értesültek.

És gyorsan rendkívüli ülést is hívtak össze ebben a tárgybán, amelyben kellő rosszalással vették tudomásul, hogy a vasutagazgatóság a páros terhére ilyen kellemetlen terpeket akar keresztülbínni.

Mert hiszen, — mondták a kétségtelenül bölcs városatyák — ha a vasúti gócpontot nálunk helyezik el, akkor megdrágulnak az élelmiszerek, megdrágul főleg a tojás, már pedig a lakosság érdekeit nem szabad veszélyeztetni.

És a gyulafehérvári párosi tanács, mint ahogy ezt a meglevő iratok igazolják, udvariasan bár, de erőteljes átiratot intézett a vasutagazgatósághoz, amelyben visszautasította a megfizetendő ajánlatot, a tojás drágaságára való hivatkozással.

Az illetékesek biztosan jól mulattak az átiraton, amely egy soha vissza nem térő idegenforgalmi és fellendülési lehetőséget mulasztott el Gyulafehérvárnak és kénytelen-kelletlen, Tövire helyezték a vasúti gócpontot.

Most pedig utólag egy megálatapítással tartozunk.

A gyulafehérvári párosi tanács indokolása a jelenlegi helyzetben teljesen helytállól!

Tövisek ugyanis, ennek a jelentéktelen nagyközségnek, semmiféle idegenforgalmi lehetőséget nem nyújt vasúti jelentősége, azért, mert egy olyan utas sem akad, aki a várakozási idejét a nagyközségben és nem az állomási étteremben töltené el, érthető okokból.

Visszont a vasúti személyzet szükségletei annyira megdrágították tényleg a község közszükségleti és élelmiszeri cikkei, hogy

ma Tövisen sokkal nagyobb a drágaság, mint például Kolozsváron, vagy bármelyik nagyobb erdélyi városban.

Tövis lakossága most azért busul, hogy miért nem akadtak ebben a községben is olyan előrelátó és okos városatyák, mint Gyulafehérváron.

Gyulafehérvár lakossága viszont az elszalasztott és soha vissza nem térő alkalmat siratja.

Tövis tehát nem sok örömet okoz bennszülött lakosainak sem és káromkodva emlégetik az utasok is, akiknek órákat kell eltölteniük olykor-olykor állomásán...

Ez tövis nyers és kidolgozatlan keresztmetszetben...

Tövisi körkép

Ime az erdélyi nagyközség típusa, amelynek berendezése, politikai és társadalmi szervezettsége mintául szolgálhatna bármely erdélyi nagyközségnek.

A LAKOSSÁG ÉS SZÁMARÁNYA:

Tövisen a magyar impérium alatt is a románság volt többségben. Ebben a nagyközségben akkor is kisebbség volt a magyarság. És ezért nem érezte senki a tövisi magyar kisebbségekkel a hatóságok közül ennek a fogalomnak a szenvedő gyakorlatát.

Ezért van az, hogy a tövisi magyarság — felvilágosításaink szerint — semmivel sem érzi rosszabbul magát most, mint azelőtt.

Mint fentebb említettük, ok a számarány, amely ezeket a számokat mutatja: Tövis lakossága mintegy 4300—4500 lélekre tehető és a lakosságnak csak 25 százaléka kisebbségi, míg a község háromnegyedét a románság teszi, amely politikailag majdnem teljes egészében a nemzeti-parasztpárt hatalmas „hinterland”-ját jelenti ezen a vidéken.

Nem is csoda...

Valamikor ebben a községben és ebben a kerületben lépett fel Maniu képviselőjelöltnek és egyszer ennek a községnek a szavazatai juttatták be Vajdát a magyar parlamentbe.

A nemzeti-prasztpárt azóta is bizalommal jöhet ebbe a kerületbe a voksokért, melyek bőven hullanak a választási urnákba.

A hatóságok fejei is emberesen és megértően bántak a kisebbségekkel. Fel kell jegyezni nevüket azért, mert ritka példányok az erdélyi községek vidéki kiskirályai között.

A főszolgabíró: Barluti görög keleti pap, aki előbbi foglalkozásához híven, emberesen és megértő maradt. A titkára viszont Pop Vasile, aki szintén hozzáférhető a kisebbségek kérései számára is.

FELEKEZETI ÉLET TÖVISEN

Tulajdonképpen nem regisztrálni kellene azt, az erdélyi községekben mind sűrűbben megismétlődő sajnálatos állapotot, amely a felekezetek életében mutatkozik, hanem valami tanácsal, irrat kellene szolgálni, amely megváltoztatja ezt az áldatlan állapotot, még mielőtt a felekezetek közötti egyenetlenkedés a népegyesületet veszélyeztetné.

Ime a tövisi sajátos helyzet:

Az 1200 lélekre tehető kisebbségi lakosság a következőképpen oszlik meg: 600—650 református, 300—350 katolikus és a fennmaradó 200—250 zsidó felekezeti.

Joggal hihetné az ember, hogy a nagy többségben mutató románság közé beékeltek kisebbségi példák egyetértésben, közreműködve dolgoznak egyházaik és felekezeteik érdekében.

Ehelyett azonban az a tény, hogy

a két legnagyobb felekezet hívei, a katolikusok és reformátusok között legalább is olyan ellentétek vannak, mintha két ellenséges felekezetről lenne szó.

És ebben a helyzetben nem a hívek okozták ezt az áldatlan állapotot. A tövisi református pap Nagy Ferenc, mintegy husz éve áll a tövisi református egyházközség élén. Altalánosságban szeretik és becsülik.

19 évig a legpéldásabb felekezeti egyetértés is uralkodott a nagyközségben. Egy évvel ezelőtt azonban új egyházi vezetőt kapott a katolikus egyházközség, aki vallás-szeretében és jóindulatában azonban túlzott eszközöket engedett meg magának, ami a két felekezet közötti jóviszony rovására ment.

Az új katolikus pap, amikor Tövisen megkezdte működését, újra eskette azokat a vegyes házasságokat kötött párokat, akiket a református pap adott össze a református egyház előírásai szerint.

15—20 éves házassok álltak ismét az oltár elé és most talán bizony meg van győződve arról, hogy addigi házasságuk egyházi szempontból semmis.

Ettől eltekintve is

a tövisi katolikus egyházfő óva inti híveit, hogy a református hívekkel bármely közösségbe is lépjenek.

A tövisi áldatlan állapotok, amelyek a kisebbségi egyetértés és összetartás sirját fogják rövidesen érthető okokból megadni, sürgősen segíteni kell.

A két egyházfő felletes hatóságainak sürgősen vizsgálatot kell indítani ebben az ügyben és meg kell találni azt a helyes módot, amelyen a nem létező ellentétek elsimíthatók lesznek.

Sajnos, mi kisebbségi nem vagyunk abban a kényelmes helyzetben, hogy lemondhatnánk egymás megbecsüléséről.

TÁRSADALMI ÉLET

Tövis társadalmi élete az egyes felekezetek egyesületeinek működésében nyilvánul meg.

A legnépesebb tövisi egyházközség, a református egyház, három egyesületben tömöríti híveit.

A református Nőszövetség, amelynek 35 tagja van, a pap feleségének Nagy Ferencnének vezetése alatt végez egyházi szeretetmunkát és kulturális működést, a református férfiszövetséget, amelynek mintegy 40 tagja van Mészáros Dániel vezeti. A két szövetség munkájából élénk részt kér a református leány- és fiúszövetség is, nemkülönben a vegyes dalárda, amely 40 tagjával Veress Zoltán tanító irányítása mellett, már értékes helyezéseket ért el az egyes vidéki dalosversenyeken.

A református egyesületek kívül a katolikus egyesületek és a zsidó négyelet működik szintén a szeretet-munka és a kultura jegyében.

A református és katolikus egyház egy-egy elmi iskolát tart fenn, amelynek növekedéi főleg a vasutasok gyermekeiből rekrutálódnak.

Igen meglehetősen azonban ezeknek az iskoláknak a működését az a körülmény, hogy a tövisi jelenlegi időközi bizottság, amelybe egy magyar tanácsost sem vettek fel, aki a magyarság érdekeit megfelelő módon képviselhette volna,

egyáltalán nem folyósította az egyházak számára az őket megillető egyházi segélyt és az u. n. 14%-os iskolai segélyt.

Az indoklás ebben az évben kézzelfogható. Az iskolai segélyt a meglevő állami iskola rendbehozására kellett fordítani. Mi lesz azonban a jövő évben a kifogás, amellyel a tövisi egyházakat őket megillető jogaikból kismémmizik?

A Magyar Pártnak is van tagozata Tövisen, azonban csak papíron. Elnöke lovag Vincenti Miksa földbirtokos a napokban halt meg és így helye még betöltetlen. A tagozat alelnöke Magos Lajos keresek.

A tövisi magyarpárti tagozat működése csak a magyar szavazatok összeszedésére szorítkozik, a képviselőválasztások alkalmával. Sulya azért nincsen, mert tagjai vasutasokból kerülnek ki, akik azonban még a község közigazgatási ügyében sem vehetnek részt. Egy legutóbbi községi választáson ugyanis a magyarság külön listával ment a választásokba és a vasutasok szavazatai révén meglepő helyezést és sikert aratott.

Az eredmény, mely nem sokáig késett, a következő volt:

mintegy tíz magyar vasutast dobáltak szét az Ókirályság különböző kisebb helyiségeibe.

Azóta a vasutasok nem választanak Tövisen...

TÖVISI ABLAK

A tövisi főutcán érdekes látványosságra hívják fel a figyelmemet. Még a rómaiak korából maradt meg Tövis különle gessége, a „veszőztető oszlop” és a kőből levő ókának megfelelő mérték, amelyben a gabonát mérték.

Két szimbólum... A veszőztető oszlop, amely az akkori erkölcselenségeket bélyegezte meg és a véka, amely az akkori kalmár mérőeszközüül szolgált.

Az erkölcs és az üzlet találkozása a tövisi főutcán...

Milyen groteszk párosítása ennek a két fogalomnak, amely azóta is, a rómaiak kora óta is állandóan kísért az ember életében.

Azóta is üzlet az erkölcs és azóta is erkölcsös sok erkölcselen üzlet.

Vajjon milyen különleges elgondolás játszott közre, hogy ez a két ókori szimbólum, amely ma is frissen hat, egymás mellett kapott otthont a kis erdélyi község főutcáján, ahol már észre sem veszik és szólanul mennek el mellettük...

Tövisi benyomások néhány mondatban:

Élénk gabona- és gyümölcsforgalma van ennek a nagyközségnek, ami annál is érthetőbb, mert mintegy husz közelben levő község értékesíti itt gabona- és gyümölcstermékeit.

Híres Tövis szőlővidéke is, amely a leg jobb minőségű borokat szállítja Erdélynek és az Ókirályságnak.

Ennek a forgalomnak tulajdonítható az, hogy a tövisi kereskedők és iparosok nem panaszkodnak. Azok, akik itt hosszabb ideje laknak és nem tekintették ezt a nagyközséget csak rövid átszállónak, meg is találták számításukat. És még jobban éreznék magukat itt, ha nem vegzálnák őket olyan könyörtelenül a magasan kivetett ádókkal.

Ezen az állandóan megismétlődő erdélyi speciális bajon azonban nem lehet segíteni és ezért hiába töprengünk rajta...

Tövisi mérleg: 20 év alatt egy gyilkosság

Banális és sablonos kérdés, különösen egy ilyen unalmas kis fészekben, mint amilyen Tövis, szenzációk, élmények után kutatni és érdeklődni.

A felelet mindig rezignált, unalmas: Itt, kérem, hónapszámra, mondhatni évszámra nem történik semmi, ami újságba kerülne.

A tövisi szenzációk mérlege azonban az eddigiekénél is kedvezőbb. Tövisen, ebben a majdnem ötezres lakosságú erdélyi nagyközségben a legutóbbi 20 év alatt összesen egy szenzáció történt.

Egy bankigazgatót lőtt le a szolgálja, amelyre még most is emlékeznek és amelyről még most is beszélnek, azok is, akik akkor éltek és azok is, akik csak utólag hallották a nagy eseményt.

Husz év alatt egy gyilkosság: irigyléseméltó, boldog mérleg...

Tövisek két temploma van. A református és katolikus egyházi tudósok évszázadok óta azon veszekednek, hogy vajjon melyiket alapította Hunyadi János a kettő közül, akkor, amikor a hatalmas szentimrei csatából visszatért.

Nemrégien aztán egy békés és kiegyeztető megoldást talált az egyik történetíró. Kiderítette, hogy mindkét templomot a diadalmas hadvezér alapította, egyiket a katolikus szerzetesek, míg másikat a református hívek számára.

A tövisi magyarság a Magyar Kaszinóban szórakozik, amely Mészáros Dániel kereskedő irányítása mellett dolgozik. Ilatvan tagja van és öt év óta, amióta sikerült jogi személyiségét kiharcolni, szép s gazdag könyvtárával házagpótló szerepet tölt be a nagyközség kulturális életében. Ezenkívül télen jól sikerült jótékonycélu estélyeket is rendez.

A világhírű
Charles Baudouin
genfi egyetemi tanár könyvének
magyar kiadása!

Az önfegyelmzés művészete

Gyakorlati tanácsokkal és utbaigazításokkal segítségére sietünk ezen könyv útján az
OLVASÓNAK.

A tartalomjegyzékből: Előszót írta Dr. Völgyesy Ferenc főorvos. Akaratnevelés — Buddhizmus — A nagy bölcselők — Ertelmi gyógyítás — Léleki gyógyítómód — A hipnózis szuggesztív — Észszerű meggyőzés — Pszichoanalízis — Önszuggesztív, stb., stb.

Ára csak 90 lej.
Kapható:
A Brassói Lapok Könyvosztályában
Brassó, Kapu-utca 56—58.

Pesti levél

Aki magyar ember, pláne vidéki, — hosszabb ideje nem volt Budapesten és a magyar főváros szépségeiről és fejlődéséről csak a beengedett újságok híradásaiból értesül, tulzottnak és konvencionálisnak találja a Pestet látogató idegenek elragadtatót áradozásait. De ha jójorsza úgy hozza, hogy mondjuk egy este maga megérkezik valamelyik pályaudvarra, hol a sebiben elhelyezi egyik alkalmas penzionban és azonnyomban kiszalad a körutakra, a zibongó kávéházak, cikkázó fényreklámok, a szobogó kirakatok tájképe, vagy átnéz a Dunán keresztül az ezernyi villanyfényvel kiverdülő Budára, valami édes megindulás üt le a lábáról, valami boldog és mámoros gyöngeség fogja el és ez mindvégig így marad. De a zibongó kávéház, a fényreklám, a dus kirakat, a zsufolt villamosok és száguldó autók csak felületes külsőségeknek számítanak ha napfényes délidőben átmegy Budára és órák hosszat olyong a Bástya-sétányon, a patriarkális, ősi, régi házak között, ahol apró virágsepek állanak az ablakokban és zongoraszó hallatszik a fehér függönyök mögött. Lenn a nagydobozban hipermodern villák állanak buja dekorációkkal és napsütött balkonokkal, de a Bástya-sétányról átmenve a Nőgyógyász-utca, a régi Russwurm cukrászda előtt, a kis budai ötérré, a 18-ik századba jut el egyszerre s ez a váltakozása hipermodernnek s réginek, viktoriánusnak és monumentálisnak, okozza azt, hogy becsipetnek érzi magát, mintha könnyű pezsgőt ivott volna. Az idegen, aki kibájlja a Halászbástya árka alá s a hidak, parkok, zegyek, templomok s a folyó dekorációjával megpillantja ezt a lüktető és növekvő várost, valóban el lehet ragadtatva s éppen ez a hely alkalmas rá, hogy elgondolkozzon rajta; mi az oka és célja, mi a magyarázata annak, hogy ez a tündéri város, amelyet kiváló tehetségű lakói: építései, feltalálói, politikai, vállalkozói a legrefináltabb és legkulturáltabb eszközökkel emelnek a világ legszebb metrópolisainak sorába, miért ragaszkodik csökönyösen hozzá, hogy az idegen minduntalan elfordítsa fejét a mesebeli Citadelláról, a Dunaparttól, a Pálosok barlangi templomáról, a Margitszigettről, a Bástyasétányról, az Országház-térről, a Logóy-utca szelid romantikájáról és a Váci-utca virító nagyvárosasságáról és minduntalan a betyár fókuszokat, villogó gatyákat, himes rokokókat, pillangos papusokot és mázas krosókat nézze a kirakatokban, melyek a föld s a nép telivér erejét szimbolizálják. — Az idegenek ezt keresik és veszik, — mentegélődnek a pestiek, mikor az idegen türelmetlenül vonja kérdőre őket a kirakatok tulzó dekorációi miatt, — de többet és nyomatékosabban nem tudnak mentésgükre felhozni, mert semmi sincs távolabb tőlük, városi lelküktől és nyugatos kulturájuktól, mint a fókusz s a pályókára vetett hetyke szür s mindenkefelett ezerszer több, raffináltabb és virtuózabb dolgot produkálnak nap-nap mellett, mint az ország népies — nemzeti jelvényei. — Igaz, remek a szür s az ingvállakon a virágos magyar mezők színei virítanak s a matyó menyecske ábrázoló hab is egy színes és játékos néplelket tükröz, de a tárgyilagosságot kegyetlenül bántja a gondolat, hogy az idegen, akit napokon keresztül teátrálisan színes látványokkal s a kultúra legfortélyosabb kényelmességeivel kápráztatnak el, hónapok múlva már csak egy emlékebe vásárolt, bárdolatlan karikás ostonon keresztül emlékszik vissza erre a mesebeli városra...

Színházba járni Pesten a legnagyobb élvezetek közé tartozik. A darabok természetesen nem mindig a legsikerültebbek, de a színészek s a díszletek majdnem mindig a művészi tökély határán járnak. Mindezekben túl aztán rendkívül érdekes megfigyelni, mi az a probléma, gond vagy elképzelés a város életében, ami a közönséget legjobban foglalkoztatja s amire az előadás folyamán legfrappánsabban reagál. Két érdekes darabot láttam többek között: László Miklósnak, egy fiatal színészről, „A legboldogabb ember” című darabját a Nemzetiben és Kingsleynak: „Az orvos” című darabját a Vigben. A kritikusok mindkettőtvel foglalkoztak, de a szemlélődő még elmondhatja, hogy a legönkéntelenebbül, legmelegebben azokban a pillanatokban viharzik fel a taps a „Legboldogabb embernél”, mikor a lepipített hivatalnok vágyálmái elevenednek meg a színpadon és Hajnalka ur bélistás szívének minden keserűségét és megbánottságát a rettegett igazgató szemébe vágja. — „Az orvos” — van egy mondat, a főorvos mondja, mikor egy fiatal apólonő tiltott műtét miatt a halállal vívódik: „Van egy pár törvényünk, amelyek a középkorba tartoznak...” Ez a mondat minden alkalommal kirobbanó, nyíltzsin tap-sot kap.

Egyik körúti mulatóban a legnagyobb attrakció e napokban Giovanni, „a zsebtulvajok királya”. Szépséges mutatói vannak: a közönségről — majdnem azt lehetne mondani, a távolból — órákat, mellényeket kapcsolt le és pénztárcákat foszt ki, pillanatok alatt észrevétlenül. Sikere óriási Giovanniak: a lekra-

**Hat uralkodót,
két királynét,
három trónörökös,
tizennégy miniszterelnököt**

ÖLTEK MEG A MERÉNYLŐK 1900 OTA

Páris, október 26.

A kövér Chéron, aki a minap kibukott a kormányból, amelynek igazságügyminisztere és helyettes elnöke volt, a marseillei rémdráma egyetlen komikus áldozata. Már ahogyan mennie kellett, az is rendkívüli. Pétain marsall, a hadügyminiszter, akinek éppen akkora a tekintélye, mint ahány ember pusztult el Verdunnél, a minisztertanács kellős közepén felállott és mutatóját Chéron felé szegezte:

— Mi az? ... Ez a nehézsúlyú ur még kollégánk? ... Azonnal meg kell tőle szabadulnunk!

Szólt és este Chéron nem volt többé igazságügyminiszter.

Ő bűnhődött hát a marseillei revolvergolyókért. Noha valószínűtlen, hogy fel-lős lett volna, mert az uralkodók életének védelme a belügyminiszter hatáskörébe tartozik. Sőt még akkor sem felelős, ha valóban ő követte el a hibát, hanem azok a felelősök, akik ahelyett, hogy meg-tették volna borászati főfelügyelőnek, ki-neveztek igazságügyminiszternek.

Ez a Chéron ugyanis vigjátéki figura, komolytalan és rogyant öreg, afféle Bacchus, mint amilyen a Luxembourg-kertben szemlélhető, vörös orral, itasan, öszvéren lovagolva, jobbajával-baljával egy-egy vadonatmeztelen bacchánuszt inzulálva. Miután megkülönböztetett véleménye van az alkoholról, a világot a jótékony bormámor szemüvegén át látta, minden embert nagyrabecsült, mindenkit keblére akart ölelni, mindenkinek azt akarta mondani, hogy hallja, én már magát láttam valahol, gyere ígyünk pertut. Legutóbbi politikai beszédében például, amelyet Sélestat-ban, a Zöldpiac-téren tartott meg, szétárt karokkal így kiáltott a közönség felé:

— Szeressétek egymást, mintha testvérek lennétek!

Erre általános röh tört ki, egyrészt azért, mert a borvirág-orru Silenus furcsán festett ebben az Olajfák-hegyi pozitúrában, másrészt azért, mert az emberek nem szeretnek, éjszaka, plakátragasztás közben, lehetőleg rendőri segédlet mellett. A hallgatók közül ezt többet meg is mondták Chéronnak, jelezve, hogy ha éppen muszáj, az ő koponyáját is betörik. Chéron megütődött kissé, lám, ezek nem értik őt meg, aki pedig teljes szívvel propagálja, hogy a királypárti ifjuság ölekezze össze a kommunista ifjumunkásokkal s értelmes hangon kiáltott a gyalázkodók felé:

— Bocsásatok meg az ellenetek vétke-zőknek, mint én is megbocsátok az ellenem vétkezőknek!

A tömeg nem volt biblikus hangulatban, csufos botrányba fulladt a gyűlés s Chéron csak akkor vigasztalódott meg, amikor a bankett végén felszázados medoci asszút bontottak a tiszteletére.

Ezt a kövér öreget, akinek egyéni becsülete ellen semmi kifogást sem lehet emelni, szokás lett ujabban mindenért felelőssé tenni. Ő a hibás a Stavisky elik-kantériázott százmillióiban, az ő lelkén

cholt pesti polgárnak, vagy a filéres vonatok vidéki utasainak még nézni is jó, hogy van egy ember ebben a szörnyű szegénységben, aki ugyan ártalmatlanul és a betyárbecsület piederstálján állva, csupán tréfából fosztogatja embertársait, de ha kell, ha szükség van rá, ha minden kötlé szakad és minden orfeum be-zár, műsoron kívül is felhasználhatja ördögös tudományát és rendezheti magánügyeit. — Pesti polgár jó pofa és az élcelődést mindenek-felett érti és szereti. Csak a sánda mészáros-tól és az álarcos bankrablástól fél, de aki meg-csiklandozza a zsebe táján, pláne tréfából, ar-ra nem haragszik, sőt elragadtatva tapsol ne-ki...

Két nő diskurál ebéd után a penzió társal-gójában: — Az Irén, kölelek, válik az urától. Elvégre mi neki az az ember? Eltartani nem tudja, udvarlónak nem udvarlós, anának nem

szárad a Prince tanácsos kiontott vére, őt vigye el az ördög, amiért Mariani rend-őr-főnök véletlenül egy rablóbanda vezé-re is volt s most ő takarodjék, amiért né-hány gőzfejű szláv elkövetett egy ostoba-ságot.

Azt persze nem lehet tagadni, hogy Marseilleben súlyos mulasztások törté-nek. Aki látta azt a filmet, amely a meg-gyilkolt uralkodó megérkezéséről készült, elszörnyülködhet. Ellenőrzésnek, rend-nek nyoma sincs. Vad kavargás, zilált tö-meg, a király kocsija alig haladhat az emberfal között. Csak előre kellett nyu-jtani a kart s az ember már helyben is volt. A célzás feleslegesnek látszott: II. Sándort a hatóságok valósággal odakínál-ták a merénylők tetszésére.

Az elfogulatlanság kedvéért minden-esetre meg kell említeni, hogy merényle-tek idején majdnem egyremegy, van-e kellő elővigyázat vagy sem? A golyónak vagy a bombának mindegy, hogy tíz mé-terrel erré vagy arrá repül-e? Különö-sen akkor, ha szlávok a gyilkosok, akik rendszerint láncszerűen rendezik meg a merényleteket: ha nem sikerül nekem, a másik sarkon sikerül neked s ha nem si-kerül neki sem, a harmadik sarkon sike-rül amannak. E században senkit nem őriztek jobban, mint Ferenc Ferdinán-dot, miután nagyon jól tudták, hogy a trónörökös el akarják tenni láb alól. Minden nézőre jutott egy detektiv s né-hány katona. De a zsebekben nem lehet beleröngenezni s a hatósági éberség nem lehet frisebb, mint a golyó, amely 1800 métert fut meg másodpercenként.

A rendőrfőnök minden szorgossága ellenére

hat uralkodót öltek meg 1900 óta.
A sort Humbert olasz király nyitotta

Mexikóban kiujult a katolikus egyház kegyetlen üldözése

Kormányrendelettel zárják be a templomokat és utasítják ki a lelkészeket

Mexikó, október 26

Mexikóban újra teljes erővel fellán-golt a katolikus egyház üldözése, noha a szenátus maga igyekszik türelmességéről bizonyosságot tenni. A kormány egymás után adja ki az egyház elleni rendeleteket, a katonaság pedig készen áll arra, hogy minden népmegmozdulást elfojtson, ha az az egyház védelmét célozza.

Egy ujonnan kiadott kormányrendelet szerint Ciudadabranból a chilapai püspöknek és minden hívének 72 órán belül ki kell költözködni. A kegyetlenül szigorú rendeletet azzal az indokolással adták ki, hogy a püspök és hívei meg-sértették Guerrero állam alkotmányát Chihuahua államban a kormány több templomot bezárattott s a papnevelő szem-ináriumot is bezáratta. Colima államban az összes katolikus templomokat bezárat-ták és a lelkészeket kiutasították.

Mexikóban az egyetemi sztrájk meg-

olég hűséges. Az Irén bolond lenne, ha kívár-ná, míg az ura állást kap. Ma? Pesten? — El-végre nem hervadhat itt el mellette. Ma? Pes-ten? Na, nem igaz?

De még milyen... — Asszonyok a Bucsinzky-kávéházban: ... „akkor a Lili fogta magát, édes fiam és eljárt szisztematikusan teára a Gellérthe. Lapozga-tott egy olasz újságban, mire egy olasz ur ész-revette, egy dugázdug milánói, megismerke-dett a Lilivel, kivitte Olaszországba, a Lili ma titkárnője, óriási fizetéssel, pár hete volt ide-haza, nem ismertünk rá, egészen platinaszőke és legalább husz évvel megfiatalodott. A Li-linek mindig volt esze, édes fiam...”

A penzió szobájának toalettasztalkájából ki-hull egy összegyűrt, régi levél, valamelyik ré-gen elköltözött nő kapta otthonról. — „Édes fiam, — mondja a levél, — a szöveget meg-

meg, utána I. Sándor következett Draga királynéval, majd a portugál Carlos Phi-lippe trónörökös, György görög ki-rály, a cár egész családjával a legutóbb Doumer köztársasági elnök. Ez, a szera-jevi tragédiát is számítva, hat uralkodó, két királyné, három trónörökös és egy trónörökös. A miniszterelnökök száma pedig, csak a sikerült merényleteket kal-kulálva, tizennégy. Ime, a névsor:

Stolyin, orosz.
Canalejes, spanyol
Joas Chagas, portugál.
Kurt Eisner, bajor.
Tisza István, magyar.
Dato, spanyol.
Narutowicz, lengyel.
Gwanjaj, portugál.
Stambulinski, bolgár.
Stürgkh gróf, osztrák.
Seipel, osztrák.
Dolfuss, osztrák
Duca, román.
Schleicher, német.

Lehet azonban, hogy a sor nem teljes, kapásból szedem össze a neveket. Nem beszélve arról, hogy a legtöbb merénylet nem sikerül s hogy nem mindig az a nagy merénylet, ami magas személyisé-get öl meg. Jaures vagy Liebknecht, vagy Plehwe meggyilkolása például történel-mibb esemény volt, mint a cár halála.

Végül talán meg lehet említeni, hogy Párisnak volt már a marseillei drámával rokon szenzációja. 1905 június elején egy anarchista, aki mindmáig ismeretlen maradt, bombát vetett XIII. Alfonz fo-gata felé.

Az uralkodó megmenekült.

— Mesterséggel járó kockázat! — mon-dotta hideg mosollyal.

Mexikóban kiujult a katolikus egyház kegyetlen üldözése

Kormányrendelettel zárják be a templomokat és utasítják ki a lelkészeket

Mexikó, október 26

Mexikóban újra teljes erővel fellán-golt a katolikus egyház üldözése, noha a szenátus maga igyekszik türelmességéről bizonyosságot tenni. A kormány egymás után adja ki az egyház elleni rendeleteket, a katonaság pedig készen áll arra, hogy minden népmegmozdulást elfojtson, ha az az egyház védelmét célozza.

Egy ujonnan kiadott kormányrendelet szerint Ciudadabranból a chilapai püspöknek és minden hívének 72 órán belül ki kell költözködni. A kegyetlenül szigorú rendeletet azzal az indokolással adták ki, hogy a püspök és hívei meg-sértették Guerrero állam alkotmányát Chihuahua államban a kormány több templomot bezárattott s a papnevelő szem-ináriumot is bezáratta. Colima államban az összes katolikus templomokat bezárat-ták és a lelkészeket kiutasították.

Mexikóban az egyetemi sztrájk meg-

olég hűséges. Az Irén bolond lenne, ha kívár-ná, míg az ura állást kap. Ma? Pesten? — El-végre nem hervadhat itt el mellette. Ma? Pes-ten? Na, nem igaz?

De még milyen... — Asszonyok a Bucsinzky-kávéházban: ... „akkor a Lili fogta magát, édes fiam és eljárt szisztematikusan teára a Gellérthe. Lapozga-tott egy olasz újságban, mire egy olasz ur ész-revette, egy dugázdug milánói, megismerke-dett a Lilivel, kivitte Olaszországba, a Lili ma titkárnője, óriási fizetéssel, pár hete volt ide-haza, nem ismertünk rá, egészen platinaszőke és legalább husz évvel megfiatalodott. A Li-linek mindig volt esze, édes fiam...”

A penzió szobájának toalettasztalkájából ki-hull egy összegyűrt, régi levél, valamelyik ré-gen elköltözött nő kapta otthonról. — „Édes fiam, — mondja a levél, — a szöveget meg-

Mexikóban kiujult a katolikus egyház kegyetlen üldözése

Kormányrendelettel zárják be a templomokat és utasítják ki a lelkészeket

Mexikó, október 26

Mexikóban újra teljes erővel fellán-golt a katolikus egyház üldözése, noha a szenátus maga igyekszik türelmességéről bizonyosságot tenni. A kormány egymás után adja ki az egyház elleni rendeleteket, a katonaság pedig készen áll arra, hogy minden népmegmozdulást elfojtson, ha az az egyház védelmét célozza.

Egy ujonnan kiadott kormányrendelet szerint Ciudadabranból a chilapai püspöknek és minden hívének 72 órán belül ki kell költözködni. A kegyetlenül szigorú rendeletet azzal az indokolással adták ki, hogy a püspök és hívei meg-sértették Guerrero állam alkotmányát Chihuahua államban a kormány több templomot bezárattott s a papnevelő szem-ináriumot is bezáratta. Colima államban az összes katolikus templomokat bezárat-ták és a lelkészeket kiutasították.

Mexikóban az egyetemi sztrájk meg-

olég hűséges. Az Irén bolond lenne, ha kívár-ná, míg az ura állást kap. Ma? Pesten? — El-végre nem hervadhat itt el mellette. Ma? Pes-ten? Na, nem igaz?

De még milyen... — Asszonyok a Bucsinzky-kávéházban: ... „akkor a Lili fogta magát, édes fiam és eljárt szisztematikusan teára a Gellérthe. Lapozga-tott egy olasz újságban, mire egy olasz ur ész-revette, egy dugázdug milánói, megismerke-dett a Lilivel, kivitte Olaszországba, a Lili ma titkárnője, óriási fizetéssel, pár hete volt ide-haza, nem ismertünk rá, egészen platinaszőke és legalább husz évvel megfiatalodott. A Li-linek mindig volt esze, édes fiam...”

A penzió szobájának toalettasztalkájából ki-hull egy összegyűrt, régi levél, valamelyik ré-gen elköltözött nő kapta otthonról. — „Édes fiam, — mondja a levél, — a szöveget meg-

Mexikóban kiujult a katolikus egyház kegyetlen üldözése

Kormányrendelettel zárják be a templomokat és utasítják ki a lelkészeket

Mexikó, október 26

Mexikóban újra teljes erővel fellán-golt a katolikus egyház üldözése, noha a szenátus maga igyekszik türelmességéről bizonyosságot tenni. A kormány egymás után adja ki az egyház elleni rendeleteket, a katonaság pedig készen áll arra, hogy minden népmegmozdulást elfojtson, ha az az egyház védelmét célozza.

Egy ujonnan kiadott kormányrendelet szerint Ciudadabranból a chilapai püspöknek és minden hívének 72 órán belül ki kell költözködni. A kegyetlenül szigorú rendeletet azzal az indokolással adták ki, hogy a püspök és hívei meg-sértették Guerrero állam alkotmányát Chihuahua államban a kormány több templomot bezárattott s a papnevelő szem-ináriumot is bezáratta. Colima államban az összes katolikus templomokat bezárat-ták és a lelkészeket kiutasították.

Mexikóban az egyetemi sztrájk meg-

olég hűséges. Az Irén bolond lenne, ha kívár-ná, míg az ura állást kap. Ma? Pesten? — El-végre nem hervadhat itt el mellette. Ma? Pes-ten? Na, nem igaz?

De még milyen... — Asszonyok a Bucsinzky-kávéházban: ... „akkor a Lili fogta magát, édes fiam és eljárt szisztematikusan teára a Gellérthe. Lapozga-tott egy olasz újságban, mire egy olasz ur ész-revette, egy dugázdug milánói, megismerke-dett a Lilivel, kivitte Olaszországba, a Lili ma titkárnője, óriási fizetéssel, pár hete volt ide-haza, nem ismertünk rá, egészen platinaszőke és legalább husz évvel megfiatalodott. A Li-linek mindig volt esze, édes fiam...”

A penzió szobájának toalettasztalkájából ki-hull egy összegyűrt, régi levél, valamelyik ré-gen elköltözött nő kapta otthonról. — „Édes fiam, — mondja a levél, — a szöveget meg-

Mexikóban kiujult a katolikus egyház kegyetlen üldözése

Kormányrendelettel zárják be a templomokat és utasítják ki a lelkészeket

Mexikó, október 26

Mexikóban újra teljes erővel fellán-golt a katolikus egyház üldözése, noha a szenátus maga igyekszik türelmességéről bizonyosságot tenni. A kormány egymás után adja ki az egyház elleni rendeleteket, a katonaság pedig készen áll arra, hogy minden népmegmozdulást elfojtson, ha az az egyház védelmét célozza.

Egy ujonnan kiadott kormányrendelet szerint Ciudadabranból a chilapai püspöknek és minden hívének 72 órán belül ki kell költözködni. A kegyetlenül szigorú rendeletet azzal az indokolással adták ki, hogy a püspök és hívei meg-sértették Guerrero állam alkotmányát Chihuahua államban a kormány több templomot bezárattott s a papnevelő szem-ináriumot is bezáratta. Colima államban az összes katolikus templomokat bezárat-ták és a lelkészeket kiutasították.

Mexikóban az egyetemi sztrájk meg-

olég hűséges. Az Irén bolond lenne, ha kívár-ná, míg az ura állást kap. Ma? Pesten? — El-végre nem hervadhat itt el mellette. Ma? Pes-ten? Na, nem igaz?

De még milyen... — Asszonyok a Bucsinzky-kávéházban: ... „akkor a Lili fogta magát, édes fiam és eljárt szisztematikusan teára a Gellérthe. Lapozga-tott egy olasz újságban, mire egy olasz ur ész-revette, egy dugázdug milánói, megismerke-dett a Lilivel, kivitte Olaszországba, a Lili ma titkárnője, óriási fizetéssel, pár hete volt ide-haza, nem ismertünk rá, egészen platinaszőke és legalább husz évvel megfiatalodott. A Li-linek mindig volt esze, édes fiam...”

A penzió szobájának toalettasztalkájából ki-hull egy összegyűrt, régi levél, valamelyik ré-gen elköltözött nő kapta otthonról. — „Édes fiam, — mondja a levél, — a szöveget meg-

Mexikóban kiujult a katolikus egyház kegyetlen üldözése

Kormányrendelettel zárják be a templomokat és utasítják ki a lelkészeket

Mexikó, október 26

Mexikóban újra teljes erővel fellán-golt a katolikus egyház üldözése, noha a szenátus maga igyekszik türelmességéről bizonyosságot tenni. A kormány egymás után adja ki az egyház elleni rendeleteket, a katonaság pedig készen áll arra, hogy minden népmegmozdulást elfojtson, ha az az egyház védelmét célozza.

Egy ujonnan kiadott kormányrendelet szerint Ciudadabranból a chilapai püspöknek és minden hívének 72 órán belül ki kell költözködni. A kegyetlenül szigorú rendeletet azzal az indokolással adták ki, hogy a püspök és hívei meg-sértették Guerrero állam alkotmányát Chihuahua államban a kormány több templomot bezárattott s a papnevelő szem-ináriumot is bezáratta. Colima államban az összes katolikus templomokat bezárat-ták és a lelkészeket kiutasították.

Mexikóban az egyetemi sztrájk meg-

olég hűséges. Az Irén bolond lenne, ha kívár-ná, míg az ura állást kap. Ma? Pesten? — El-végre nem hervadhat itt el mellette. Ma? Pes-ten? Na, nem igaz?

De még milyen... — Asszonyok a Bucsinzky-kávéházban: ... „akkor a Lili fogta magát, édes fiam és eljárt szisztematikusan teára a Gellérthe. Lapozga-tott egy olasz újságban, mire egy olasz ur ész-revette, egy dugázdug milánói, megismerke-dett a Lilivel, kivitte Olaszországba, a Lili ma titkárnője, óriási fizetéssel, pár hete volt ide-haza, nem ismertünk rá, egészen platinaszőke és legalább husz évvel megfiatalodott. A Li-linek mindig volt esze, édes fiam...”

A penzió szobájának toalettasztalkájából ki-hull egy összegyűrt, régi levél, valamelyik ré-gen elköltözött nő kapta otthonról. — „Édes fiam, — mondja a levél, — a szöveget meg-

Mexikóban kiujult a katolikus egyház kegyetlen üldözése

Kormányrendelettel zárják be a templomokat és utasítják ki a lelkészeket

Mexikó, október 26

Mexikóban újra teljes erővel fellán-golt a katolikus egyház üldözése, noha a szenátus maga igyekszik türelmességéről bizonyosságot tenni. A kormány egymás után adja ki az egyház elleni rendeleteket, a katonaság pedig készen áll arra, hogy minden népmegmozdulást elfojtson, ha az az egyház védelmét célozza.

Egy ujonnan kiadott kormányrendelet szerint Ciudadabranból a chilapai püspöknek és minden hívének 72 órán belül ki kell költözködni. A kegyetlenül szigorú rendeletet azzal az indokolással adták ki, hogy a püspök és hívei meg-sértették Guerrero állam alkotmányát Chihuahua államban a kormány több templomot bezárattott s a papnevelő szem-ináriumot is bezáratta. Colima államban az összes katolikus templomokat bezárat-ták és a lelkészeket kiutasították.

Mexikóban az egyetemi sztrájk meg-

olég hűséges. Az Irén bolond lenne, ha kívár-ná, míg az ura állást kap. Ma? Pesten? — El-végre nem hervadhat itt el mellette. Ma? Pes-ten? Na, nem igaz?

De még milyen... — Asszonyok a Bucsinzky-kávéházban: ... „akkor a Lili fogta magát, édes fiam és eljárt szisztematikusan teára a Gellérthe. Lapozga-tott egy olasz újságban, mire egy olasz ur ész-revette, egy dugázdug milánói, megismerke-dett a Lilivel, kivitte Olaszországba, a Lili ma titkárnője, óriási fizetéssel, pár hete volt ide-haza, nem ismertünk rá, egészen platinaszőke és legalább husz évvel megfiatalodott. A Li-linek mindig volt esze, édes fiam...”

A penzió szobájának toalettasztalkájából ki-hull egy összegyűrt, régi levél, valamelyik ré-gen elköltözött nő kapta otthonról. — „Édes fiam, — mondja a levél, — a szöveget meg-

Mexikóban kiujult a katolikus egyház kegyetlen üldözése

Kormányrendelettel zárják be a templomokat és utasítják ki a lelkészeket

Mexikó, október 26

Mexikóban újra teljes erővel fellán-golt a katolikus egyház üldözése, noha a szenátus maga igyekszik türelmességéről bizonyosságot tenni. A kormány egymás után adja ki az egyház elleni rendeleteket, a katonaság pedig készen áll arra, hogy minden népmegmozdulást elfojtson, ha az az egyház védelmét célozza.

Egy ujonnan kiadott kormányrendelet szerint Ciudadabranból a chilapai püspöknek és minden hívének 72 órán belül ki kell költözködni. A kegyetlenül szigorú rendeletet azzal az indokolással adták ki, hogy a püspök és hívei meg-sértették Guerrero állam alkotmányát Chihuahua államban a kormány több templomot bezárattott s a papnevelő szem-ináriumot is bezáratta. Colima államban az összes katolikus templomokat bezárat-ták és a lelkészeket kiutasították.

Mexikóban az egyetemi sztrájk meg-

olég hűséges. Az Irén bolond lenne, ha kívár-ná, míg az ura állást kap. Ma? Pesten? — El-végre nem hervadhat itt el mellette. Ma? Pes-ten? Na, nem igaz?

De még milyen... — Asszonyok a Bucsinzky-kávéházban: ... „akkor a Lili fogta magát, édes fiam és eljárt szisztematikusan teára a Gellérthe. Lapozga-tott egy olasz újságban, mire egy olasz ur ész-revette, egy dugázdug milánói, megismerke-dett a Lilivel, kivitte Olaszországba, a Lili ma titkárnője, óriási fizetéssel, pár hete volt ide-haza, nem ismertünk rá, egészen platinaszőke és legalább husz évvel megfiatalodott. A Li-linek mindig volt esze, édes fiam...”

A penzió szobájának toalettasztalkájából ki-hull egy összegyűrt, régi levél, valamelyik ré-gen elköltözött nő kapta otthonról. — „Édes fiam, — mondja a levél, — a szöveget meg-

Mexikóban kiujult a katolikus egyház kegyetlen üldözése

Kormányrendelettel zár

SPORT

Labdarugás

BRASOVIA-TRICOLOR

nemezi bajnoki mérkőzés Brassó vasárnapján kiemelkedő labdarugó eseménye. A Brasovia még az első ligában a tavaszi szezon egyik legnagyobb meglepetését keltette, mikor 6:0-ra legyőzte a plojești csapatot. A Tricolor most ősszel Plojești — ha erőszakos körülmények között is, de legyőzte az ACFR-t, úgy, hogy mindenképpen erős játékerőt képviselő csapat. Erős küzdelem várható és a honi pálya előnyeire figyelembe véve — nincs kizárva — Brasovia győzelem is.

HOLLAND VALOGATOTT-KÖZÉP-MAGYARORSZAG AMATŐR VALOGATOTT 7:0 (5:0)

— a holland válogatott edzőmérkőzése. A magyar amatőrök nem tudtak komoly ellenállást kifejteni a nagyszerű formában játszó hollandok ellen.

Horváth, az osztrákok nagyhírű válogatott balszélsője, súlyos motorkerékpárszerencsétlenséget szenvedett. Amikor gépén hazafelé haladt, elütötte egy hirtelen kikanyarodó autót. Hosszu ideig nem játszhat.

A SZOVJET FUTBALLISTÁK KÉT UJABB GYŐZELME CSEHSZLOVÁKIÁBAN

— Kopityban a munkás csapat ellen 12:1, Aussigban 10:1-re győzött.

November tizenegyedikét érte a Román Kupa bizottsága a következő forduló számára. A nemzeti bajnokság műsora azonban annyira megterhelte, hogy nem valószínű, hogy közbe tudjanak iktatni egy napot.

Eissenbeisser, a Venus középfedezete, tévedésből nagyon rossz kritikát kapott a lengyel lapokban. Összetévesztették Crizával, aki a lemergi mérkőzés első félidőjében játszott — nagyon rosszul. Eissenbeisser most helyreigazítást kér a lengyel lapoktól.

Víziló

A MAGYAR VÍZILÓ UTÁNPÓTLÁS RAGYOGÓ GYŐZELME SVÉDORSZÁGBAN

Magyarország-Svédország 6:2 (3:0) A magyar fiatal víziló játékosok csapata ragyogó játékkal győzött Stockholm-ban.

Vivás

Campos Andrada — a neve annak a portugál főhadnagynak, akit a spanyol kormány egyévi tanulmányuttra küldött Magyarországra, hogy a világhírű magyar kardvívást tanulmányozza.

Allétiha

Nagyon gyenge eredménnyel nyerte a triesti Conteri az olasz dekaltonbajnokságot. Csak 6586.17 pontot tudott összeszedni.

ÁBEL AMERIKÁBAN

27

REGENY

Irta: TAMASI ARON

Először s a leghosszasabban édesapámnak írtam s abban a levélben minden benne volt, ami eddig velem történt s amit eddig láttam, de benne még az is, ami történhetett volna, vagy amit láthatam volna. Utána a papnak írtam, de itt már nem én voltam a nagy hős és a nagy hatalmas, hanem maga az Isten, aki szárazon és vizen egyformán vigyáz az emberekre és végzetlenül türelmiben még azt is elnézi, hogy itt az emberek égbenyúló tornyos házakot építsenek s eme házak tetejéről olyan vakító fényeket bocsássanak széljél, amelyek miatt a csillagok szóhoz sem tudnak jutni. A harmadik címzett Garmada ur volt, akinek megköszöntem a bizonyítványt s akit kecségettem, hogy ugyszintén szaladjon átál ebbe az országba. Mindezek a levelek jól és szabályosan íródtak, de amikor hozzáfogtam a negyedikhez, amellyel Blanka kasszonyt akartam megtisztelni, akkor mormolás keletkezett valahol a mélyben, majd egyszerre kitört a nagy tengeri vihar! S ebben a viharban úgy kezdett hánykolódnai a szívem, mint egy kis csónak a haragos tengeren s ahogy néztem a csónakot, hát nem Blanka van abban, hanem a tegnapi táncoló leány, akit egészen ámsképpen hívtak, mert Fifi volt a neve. Abban a percben, ahogy ezt felfedeztem, le is tettem a pennát s elült a vihar is. Messzenéztem és úgy gondoltam Blankára, mint a sok csillag közül a legszebbikre, amelyet színtén elhomályosított a newyorki nagy fény...

Éppen az államat feltámasztva és javában gondolkodtam az érzés és a gondolat hullámzásán, amikor Gáspár bácsi hazaérkezett a munkából. A szombatnak lehetett köszönni, hogy már délben visszanyertük őt s talán valami elmaradt püspöknek azt az ebédet, amit Teréz néni készített. Jólakva könnyen beleegyeztek ember mindenbe s így nekem sem kellett kétszer mondani, hogy jó volna valami munkás-ruhát vásárolni. Hamar felugrottam és késznek nyilatkoztam arra is, hogy esőtartót vagy kemény szalmakalapot vegyünk, ha kell! Gáspár bácsinak is jó kedve volt s mingyárt az első boltban egy olyan munkás-ruhát választ-

tott ki az én számomra, amely sárga volt s mégis úgy kellett belebujni, mint valami zsákba. Ezt hazavittük s otthon belé is bujtam, hogy a próba meglegyen. Még Grün Bébi is kacagott rajtam, amikor sárgán és gurulósan végigsétáltam a szobákon s néha táncba kezdtem, mint a mézes-mázás furulyaszóra otthon a medve.

Amikor emigy kimulattuk magunkot, Gáspár bácsi ismét magához vett engem és azt mondta, hogy most megmutatja nekem azt a helyet, ahol a város keletkezett s ahol most mindenféle ázsiai népek laknak s nemkülönben más furcsa népek is. Már az elején jól indult az út, mert a háztól nem messze, felmentünk az emeleti vasútra, s ott egy csillagos forgón keresztül, amely öt centért mindenkinek fordult egyet, elértük azt az ádáz vonatot, amelyik annyit robogott volt már az ablakom felett. Így benne ülve már sokkal élvezetesebb volt, mert nagy győzelem-érzés a föld felett száguldanai s tehetősen békukkantani a házak tömerdek ablakain, amelyek csak megvillantak s mingyárt úgy elmaradtak, hogy már nem is lehetett emlékezni rájuk.

A robogás alatt sokáig nem szóltam, mert a szemem egészen leigázta volt a nyelvemet. S ez nem is volt csoda, mert a házakon s más külvilági dolgokon kívül bent a vonatban is talált magánakvalót eleget a szem. Így például az utasokat, akik jómódu komolysággal jöttek-mentek s főleg újságot olvastak, mintha vagy tudósok lettek volna, vagy pedig róluk szólt volna az újság. Még a leányoktól sem maradhatott el az újság, de azok egyszerre csak két-három sort olvastak s utána legalább tíz sornyt nézték magukat a tükrökben. Ez nekem olyan kedvesen tetszett, hogy egyenesen tükrömmel szerettem volna lenni, ami nekik sem ártott volna semmit, mert hol van az a tükrök, amelyik szebbet tudott volna mutatni, mint én?

— M ért mosolyogsz, Ábel? — kérdezte Gáspár bácsi, aki egész idő alatt engemet nézett s nem a leányokat.

— Éppen a házasságon gondolkozom — feleltem neki, mire nagyon komolyra vál-

tozott és veszedelmesen intett, hogy vigyázzatok! — Hát nézni sem szabad őket? — kérdeztem.

— Azt még igen, de csak úgy, mintha véletlenül néznéd.

Egyszerre nevetni kezdtem, mert a kolozsvári zengugos szerelem jutott eszembe.

Blankát is elégszer véletlenül kellett néznem! — mondtam nagy derült ségemben. Gáspár bácsi rögtön kérdeződni kezdett Banka felől, én pedig nem titkoltam ebben az új világban a régít. Azonban a mostani célunk belésszolt az elbeszélésembbe, mert jóformán még a Blanka természetét sem tudtam annak érdeme szerint ecsetelni, amikor megérkezünk a kütözött állomásra. Serényen kiugrottunk a vonatból s egy falépcsőn elindultunk lefelé. Lent megállott Gáspár bácsi és azt kérdezte tőlem, hogy ismerem-e ezt a környéket. Szerettem volna ismerni, de mégsem ismertem. Erre egy hatalmas és veres épület felé mutatott és azt mondta, hogy ott érkeztem meg. Megint körülnéztem tehát, majd így szóltam:

Szerkesztői üzenetek

Cs. P. A váláshoz nem elég a 10 évi különélés, akármilyen okból is történt az. A házasság csak akkor tekinthető felbontottnak, ha eziránt a bíróság hozott jogerős határozatot a törvényben előírt eljárás minden formaságának betartása mellett. Az ön esetében a válópert kellene lefolytatni mentől hamarabb. Ehhez azonban okvetlenül ügyvéd segítségére van szüksége.

A. Elek, Fogaras. Egyik sorsjegye sem ér semmit. Ha nyertek is valamit, a nyermény papirkoronában sorsolták ki, a mi olyan csekély összeget jelent, hogy még postaköltségre sem elég.

S. Z. S. Elvi álláspontunk az, hogy senkinek, aki az idegenlégioába való felvétel iránt érdeklődik, nem nyújtunk segélykezet. Szíveskedjék tehát a szükséges felvilágosításokat más uton, a mi kikapcsolásunkkal megszerezni.

Pajzd. Müködik. 1875 méteres hullámhosszon foghatja.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés rendszeres feladásánál 25%o engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

„Vaggon-tételben krumpli, csavaj, aszalt szilva kapható. Ajánlatok „Prima” jellegre a brassói kiadóhivatalba. 15719

Víziturbinát keresünk megvételre cca 20 méter esésre 100 liter másodpercenkénti vízmennyiségre. „Mercur” cég Hatég. 15651

Allást nyer

Önálló autószerelőt, heggeszteni, esztergálni tudót keresek fizetés és életkor megjelölésével. Levelek: Merkur-garage Reghin. 15724

Házasság

86 éves mérnök iparvállalkozó megköszönlé. Leveleket „Beosztás” jellegre a Brassói Lapokhoz kéretnek. 15747

BIRI NENI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára kötve 100

Felölősszerkesztő: Kocsis Béla

LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

Bukarest

Roth pensio. November 1-re teljes komforttal ellátott elegánsan butorozott szoba, teljes ellátással két személy részére mérsékelt áron kiadó. Bukarest, Str. Alexandru Lahovari 33. I. em. 21089-b

Perfekt fehérnemű varrónő, aki javítást is vállal házakra, ajánlkozik. Fischer Str. Suter 30. 21102-b

Iritz pensióban kiadó elegánsan berendezett komfortos nagy utcai szoba két, esetleg három személy részére elsőrangú ellátással. Calea Victoriei 18, II. emelet Pasaj. 21100-b

Erdélyi uricsaládnál, csendes kis magánházban, centrumhoz nagyon közel kiadó szép butorozott, különbejárattal utcai szoba, fürdőszoba használatlaltal egy vagy két személy

részére. Str. Cazarmii 2. (Antim sarok) 21103-b

Kereskedelmi akadémiát végzett angol-francia-román lezelező, aki németül is beszél, délutáni elfoglaltságra alkalmazást keres. Cim a bukaresti kiadóban. 21099-b

Doctor Lörincz Aladár a hannoveri Landesverband kórházának első asszisztense, a bel- és ideggyógyászat szakorvosa (rendel 5-7-ig) Str. Biserica Enel 18/1 szám alá költözött. (Prin Bulevardul Bratianu. Telefon: 304-81. 21098-b

Finom bécsi konyha, különféle diétás étlendek, orvosi előírás szerint. Elegánsan berendezett szobák. Kemény, Str. Nic. Filipescu 32. Telefon 412/25. 21097-b

„Lombard” Str. Sf. Ionica 11 legmagasabb áron vásárol aranyat és mindenemű ékszert. Pénzt folyosít azonnal előnyösen bármire. Állami osztálysorsjegyet eladási iroda.

Korszerű Kiszéllkü Táplálkozás

Utazgatók és konyhareceptekkel. Vese, gyomor, stb. betegek diétás ellátására. — Étrendi tanácsokkal, 303 recepttel és 94 összeállított menüvel.

Irta: Dr. Rusznák István, budapesti szanatórium vezetőorvos.

Ára: 95 lej, postán, utánvétellel 115 lej.

Brassói Lapok Könyvosztályában

Népszinművek műkedvelői előadásokra

Csermely Borsos pogácsa	Lej 30
Csermely: Egy barázda, egy csók	36
Peczely: Ködmönke	30
Ngulasz: Károlyának csizma kék	48
Jós Ferenc: Ha férfi vagy, légy férfi	51
Fallinus: Nani	48
Illyésné: Gyűtüs Zsido	60
Illyésné: Nánai bíró lánya	60
Illyésné: Minden jó, ha a vége jó	66
Illyésné: Bokros uram	85
Illyésné: Ne játszd a csókkal	75
R Papp: Bandi gulyás	75
R Papp: Birtok	72
Sándor P.: Hiba van a kréta körül	95

A felsoroltakon kívül is igen nagy választék van

Portó 10 lej. — Az összeg előzetes beutalása ellenében szállítja a

Brassói Lapok Könyvosztálya

Ambár a szörmeárut árai emelkedtek, még ma is mindenféle

szörmeárut a legolcsóbb árak mellett

vásárolhat

ROSENBERG SIMON nál

Brassó, Kapu-utca 34 szám,

Bukarest, Str. Stinților 30.

Győződjön meg, vételkötézettség nélkül az árak olcsóságról és az áru minőségéről

ELISMERTEN

a legjobb román szótár a Dr. DAVID GYORGY féle nagy

KÉZI SZÓTÁR

Részenként több mint 24 ezer címszó tartalmaz. Román-Magyar rész 60. — II Magyar-Román rész 60. — A két rész együtt kötve egész vászra kötésben 150 — lej; díszes félbőr-kötésben 240 — lej

LILIPUT ZSEBSZÓTÁR

2 rész ára 60 — lej

Kapható minden könyvkereskedésben. Kiadta a BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R.T. Brassó.